

fag og arbejde

fagbladet for FOA

Side 12

Politiet svigtede Benny

Voldsramt FOA-medlem
løb panden mod en mur

Træning i arbejdstiden

Medarbejderne
på omsorgscenter får
individuel styrketræning
Side 6

Din krop vil elske naturlig fiskeolie

**PRØV
2 måneder
for kun
59,-**

Når man skal vælge, hvilken fiskeolie man skal tage, er de fleste på dybt vand - for hvad skal man vælge?

Der findes en lang række produkter på markedet, og de fleste er det, man kalder kunstigt opkoncentret. Det vil sige, at man har ændret på den naturlige sammensætning af fiskeolien bl.a. for at kunne fremstille en billigere fiskeolie.

Høj kvalitet til uhørt lav pris

Wellvita fiskeolie er som noget specielt 100 % naturligt fremstillet, og det giver dig en lang række fordele.

Denne type fiskeolie er normalt meget dyr at fremstille, men fordi vi kun sælger direkte til dig og har sparet alle fordyrende mellemled væk, har du nu muligheden for at prøve Wellvita naturlig fiskeolie til en uhørt lav pris og få det direkte hjem i postkassen – enkelt, let og lige til.

Styrk din sundhed med et tilskud af fiskeolie

At omega-3 fra fiskeolie er sundt ved de fleste. Mange bruger det til at styrke leddene, hjertet, øjnene og hjernens funktion eller måske for at gøre noget generelt godt for kroppen. Det er klogt at tage et dagligt tilskud af fiskeolie, og sundhedsmyndighederne anbefaler da også, at vi spiser 200-300 gram fisk om ugen. En dagsdosering Wellvita naturlig fiskeolie indeholder omega-3 svarende til hele 113 g torsk, og kvaliteten er i top.

Læs mere på www.wellvita.dk

Wellvita naturlig fiskeolie har hele 6 fordele

- Kapslerne er små og synkevenlige
- Indeholder kun 100 % naturlig fiskeolie
- Naturligt indhold af omega-3 fedtsyrer
- Ingen fiskesmag og lugt
- Dosis: Kun 2 kapsler om dagen
- Billig i brug, kun kr. 0,49 pr. kapsel.

LYKKEJULSVÆRTEN

"Jeg handler også hos Wellvita"

Jeg bruger også Wellvitas produkter. De er nemme at bestille, og jeg får dem direkte hjem i postkassen, og når jeg ringer, er vejledningen i top. Priserne, ja de taler for sig selv.

Med venlig hilsen

Bengt Burg

– ha' det godt!

Ring 82 30 30 40 eller besøg www.wellvita.dk

Et godt tilbud

Prøv Wellvita naturlig fiskeolie i 2 måneder til under halv pris kun kr. 59,-*. Herefter sørger vores automatiske leveringservice for, at du hver anden måned får tilsendt friske forsyninger, som dækker det daglige behov i 2 måneder til en pris af kun kr. 119,00*. Du kan holde pause eller stoppe abonnementet præcis, når du ønsker det.

Bemærk!

Tilbuddet gælder kun 1 gang pr. person.

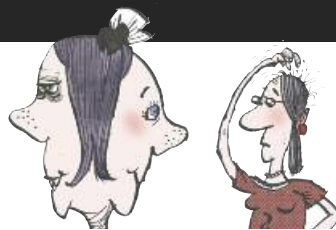
Bestil i dag

Wellvita naturlig fiskeolie kan bestilles på telefon 82 30 30 40 (hverdage mellem kl. 8.00 og 16.00) eller på www.wellvita.dk. Varen sendes sammen med et girokort, så du først betaler, når du har modtaget varen. Produktet sendes som maxibrev og bliver derfor leveret direkte til din postkasse/brevsprække.

*Der tillægges kr. 39,50 i porto pr. forsendelse

Min kollega har to sider

Når lederen er til stede, forsøger min kollega at mele sin egen kage og er ikke spor solidarisk med mig. Når vi er alene, er hun sød og venlig. Kan du hjælpe, spørger en læser. **Panelet svarer side 31**

Sviget i hjemmeplejen

Søndag den 4. juli viser TV2 skjulte optagelser af, hvordan medarbejdere i den københavnske hjemmepleje tilsyneladende snyder med arbejdstiden. Men hvad siger de involverede medarbejdere selv?

Og hvad siger deres kolleger ude i landet? Hør også om en borgmester, der tager afstand fra den chikane, hans medarbejdere har været ude for

Tema side 16

Træner i arbejdstiden

Køkken- og rengøringsmedarbejderne på Omsorgscentret Egegården i Gladsaxe træner i arbejdstiden. Resultatet er øget styrke til det daglige arbejde og et godt sammenhold

side 6

Maden en del af pædagogikken

Mary Khoshaba har ansvaret for maden i børnehaven Viben, hvor børnene lærer nye ord, tal og begreber, når de skræller grøntsager, dækker bord og spiser

side 9

Månedens ret

Katrine Klinken byder på gryde med løg, oksekød og tomater serveret med kartoffelmos med persille og yoghurt – varm og nærende mad

side 42

Også i dette nummer

Politiet svigter FOA-medlemmer

side 12

Dennis K. Spilleregler for skjult kamera ønskes

side 24

I krible krable land

side 25

Er du rigtig klog?

side 43

Politiets lamme arm

Hvis en voldelig borger forsøger at slå dig ihjel eller skade dig, mens du forsøger at passe dit arbejde med at hjælpe vedkommende – ja, så kan du vel trygt regne med, at politiet tager affære. Eller kan du?

Desværre nej. Det sker faktisk jævnligt, at FOA-medlemmer bliver afvist eller snakket fra at anmelde sagen, når de henvender sig på den lokale politistation efter et overfald. I andre tilfælde tager ordensmagten imod anmeldelsen, men lader sagen løbe ud i sandet.

Den praksis er dybt krænkende for de – stadig flere – offentligt ansatte, der rammes af vold på arbejdspladsen. Og den er et alvorligt benspænd for den krænkede, der uden politianmeldelse går glip af efterforskning, retssag, dom og en eventuel erstatning.

FOA-medlem Benny Stenholt mærker tydeligt konsekvensen af politiets og retssystemets lamme arm. Selv om det er to år siden, en patient forsøgte at kvæle ham, venter han fortsat på at få oprejsning og erstatning.

Det mindste, man kan forlange, er en instruks til politikredsene om at give voldsramte ansatte en ensartet og professionel behandling. Den instruks har FOA ventet på i halvandet år nu.

Venlig hilsen
Gitte Hejberg,
chefredaktør

Forskere mener, at miljøgifte påvirker mellem fem og ti procent af babyer født i hele verden og kan føre til blandt andet autisme, ADHD, ordblindhed og mildere grader af mental retardering.

Glæd dig til dit nye fagblad

I næste måned skifter dit fagblad navn, indhold og udseende. Det nye blad får navnet Fagbladet FOA, og det vil rumme alt fra hurtige nyheder over inspirerende reportager fra dit fagområde til artikler, der kan klæde dig på til arbejdslivets strabadser. Vi glæder os til at præsentere vores nye blad. Vi håber, du vil tage godt imod det.

Grove rødder og søde bær

I køkkener over hele landet er der Store Smagedag den 15. september. Der er mulighed for at smage på grove rødder og søde bær, og få inspiration til, hvordan selleri, pastinak og persillerod kan anvendes i køkkenet.

I løbet af september er der også mulighed for at besøge grønsagsavlere flere steder i landet. Se mere på www.storesmagedag.dk ■

Dyrere fødevarer

Der er frygt for, at stigende kornpriser – blandt andet på grund af tørke og dårlig høst i Rusland – får prisen på mad til at eksplodere, fordi både brød og kød følger med kornprisen opad. Til gengæld følger prisen ikke med ned igen. Danske bagere og brødfabriker huskede ikke at sænke prisen, da kornet igen faldt til normalt leje efter stigningen i 2007.

Jyllands-Posten vurderer, at prisstigningen dengang kostede en gennemsnitsfamilie 7.000 kroner om året. ■

Koldskålsbarometret

Man kan aflæse på salget af koldskål, om det har været en god sommer. Hvis der er solgt meget koldskål, har sommeren været usædvanlig varm og solrig. Radio Syd fortæller, at mejeriet Naturmælk i Tinglev har solgt 11 procent mere koldskål i juli end i samme måned sidste år. Og på mejeriet holder de øje med vejrudsigten for at vide, om de skal skrue op eller ned for koldskålsproduktionen. ■

Smørsyre i skoene

Vask fødderne hver dag, opfordrer COOPs blad, *Samvirke*. Bladet fortæller, at den bakterie, der får fødderne til at lugte, er den samme, som danner smørsyre. Og den skal fjernes med vand og sæbe. Derefter skal fødderne tørres godt, da man ellers kan få svamp. Bakterier og svampesporer forlader ikke sokken sammen med foden. Derfor skal sokkerne vaskes godt ved 60 grader for at få årsagen til den dårlige lugt væk. Kan de ikke tåle høje temperaturer, kan man lægge dem i desinficeringsmidlet Rodalon, foreslår Samvirke. ■

FOTO: CALOURBOX

I FOA er kun cirka halvdelen af hovedbestyrelsen af hunkøn, selvom næsten ni ud af ti medlemmer er kvinder.

400.000
mænd kender ikke selleri.

KILDE: FOODCULTURE

Moderat solbadning og fisk hver uge

En gruppe eksperter har gennemgået den nyeste viden om D-vitamins betydning. Resultatet er, at børn op til to år og ældre over 70 bør tage et tilskud af D-vitamin, skriver Fødevarerstyrelsen.

Det betyder, at det for alle os mellem to og 70 er en god ide at opholde sig i solen i 5-30 minutter et par gange om ugen – uden at blive skoldet. Og at spise 200-300 gram fisk om ugen.

Ældre over 70 år, plejehjemsbeboere og andre, som er i risiko for knogleskørhed, bør tage 20 mikrogram D-vitamin hver dag for at forebygge knoglebrud. ■

Se mere på Fødevarerstyrelsens hjemmeside: www.altomkost.dk/Fakta/vitaminer_og_mineraler

FOTO: COLOURBOX

Skal vi nu til at arbejde mere?

LO har sat gang i en kampagne for at få en debat blandt medlemmerne om, hvordan vi kan arbejde os ud af den økonomiske krise i stedet for at spare og skære.

Frem til midt i oktober kan du deltage i debatmøder rundt om i landet med andre forbundsmedlemmer, LO-formand Harald Børsting og FOAs formand, Dennis Kristensen.

Eller du kan tilmelde dig *Frokostdebat* på din arbejdsplads og få et debatspørgsmål på sms til diskussion i frokostpausen.

Du har også mulighed for at give din mening til kende på Facebook-siden, der ligesom kampagnen hedder *Tag Danmark alvorligt*. Du behøver ikke selv være oprettet på Facebook for at kunne bruge siden. ■

Dårlig kaffe

Samtlige typer pulverkaffe dumpede med et brag, da Politiken satte sit smagepanel til at prøvesmage. Kaffen fik kun ét eller to point ud af seks – uanset om der var tale om Nescafé til 429,50 kroner kiloet eller den billige Amora til 199,50 kroner. En af prøvesmagerne erklærede, at den dyre Nescafé smagte som »en kompostbunke med en skovfuld nyslået græs ovenpå«. ■

Pas på falsk shampoo

Det kan lyde uskyldigt at købe billigt vaskepulver, shampoo, slankemiddel og potenspiller på nettet. Men pas på, advarer både EU og SKAT. Ikke fordi købet er ulovligt, men fordi der ofte er tale om kopivarer, og de kan være farlige. Der er nemlig ingen kontrol med, hvad de indeholder. De kan sætte forbrugernes helbred og sundhed på spil, da de måske indeholder farlige og ulovlige ingredienser. ■

Hver femte er ikke på nettet

Halvdelen af KLS' medlemmer bruger pc og internet sjældnere end en gang om ugen, og én ud af fem er aldrig på nettet, viser en undersøgelse, som kandidat i biblioteks- og informationsvidenskab Mette-Line Jakobsen har foretaget blandt 120 medlemmer.

Hun siger, at det er et problem, for de har som alle andre brug for at kunne indberette skat, varmemeforbrug og bestille billetter på nettet, og stadig flere får brug for at kunne bruge en computer i deres arbejde. ■

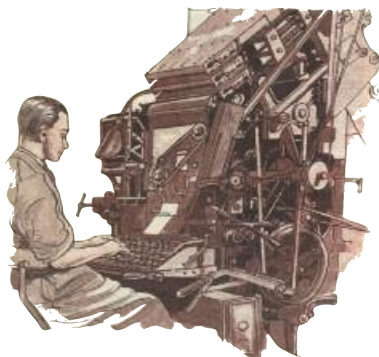

FOTO: COLOURBOX

Danske æbler er gode

Danske æbler smager præcist som de skal, konkluderer forskere fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet. Æblerne er sprøde, saftige, harmoniske i smagen og hverken for sure eller for søde. Forskerne har afprøvet 12 forskellige sorter og konstaterer, at spisekvaliteten er høj. ■

917.000 flygter fra Danmark

Men de kommer hjem igen, når de er færdige med indkøb af dagligvarer. Pricerunner.dk har undersøgt fødevarerpriser i 33 hovedstæder og konstaterer, at København er den næstdyreste at købe dagligvarer i. Kun overgået af Oslo, og det får 917.000 danskere til med jævne mellemrum at valfarte til Sverige og Tyskland for at spare 10 kroner på colaen og 30 kroner på pulverkaffen. ■

Styrketræning og sjov på jobbet

Arbejds miljø. På Omsorgscenter Egegården i Gladsaxe styrketræner køkken- og rengøringspersonalet, og det har forbedret både det fysiske og det psykiske arbejdsmiljø.

Styrketræning.

»Jeg synes, der var brug for styrketræning målrettet mine medarbejdere,« siger Marianne Nissen, der er leder for køkken-, rengørings- og teknisk servicepersonale.

Af **Britta Lundqvist**
Foto: **Jørgen True**

Der bliver rigtig gået til den, og der kommer både sved på panden og højlydt pust og støn. Men der bliver også lavet sjov og grinet, for styrketræningen for køkken- og rengøringspersonalet på Egegården er godt for både kroppens muskler og for lattermusklerne.

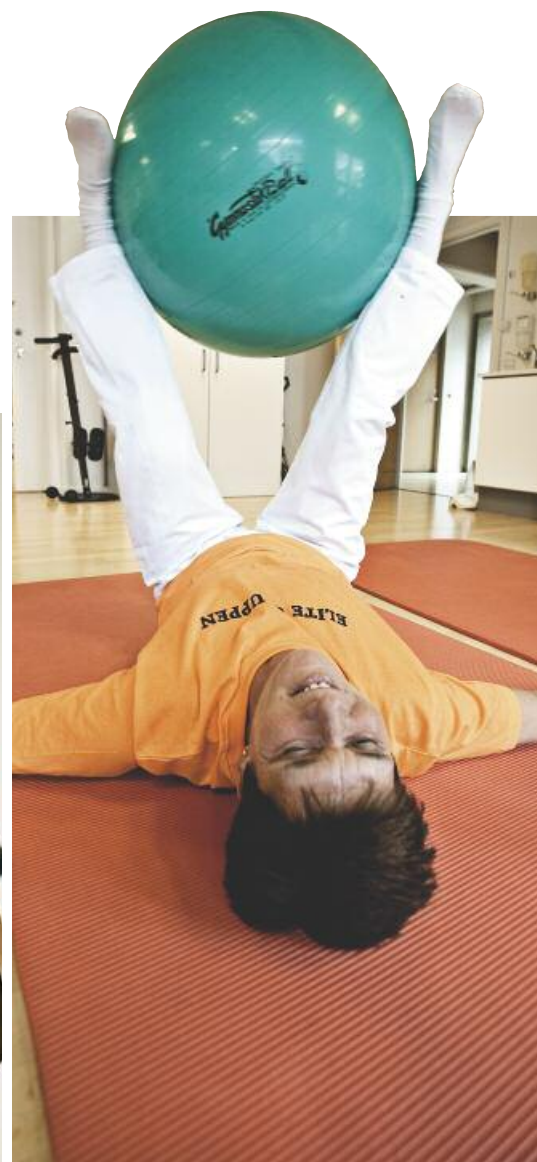
»Jeg kan mærke, at det har været godt for min ryg. Og socialt giver det rigtig meget, fordi vi griner og driller hinanden,« siger køkkenmedhjælper Mai-Britt Jensen.

Rengøringsassistent *Eva Mortensen* trampler ihærdigt i pedalerne og fortæller, at hun både har fået styrket ryggen og også har fået et individuelt program til en knæskade. Hun træner både på arbejdet og hjemme.

Individuelt. Rengøringsassistent *Eva Mortensen* har fået styrket ryggen, og hun har fået øvelser, der hjælper på hendes knæskade.

»Træningen har givet fremgang kropsmæssigt, men også givet meget socialt, hvor jeg er kommet tættere på køkkenpersonalet. Det er rigtig godt,« mener *Eva Mortensen*.

Sjovt. »Vi har haft det sjovt ad Pommern til,« fastslår rengøringsassistent *Lisbeth Højsland*.

Træner i arbejdstiden

Tilbuddet om træning er nyt, men *Marianne Nissen*, som er leder for køkken-, rengørings- og teknisk servicepersonale på Egegården, syntes, at der var for meget

Fortsætter. »Vi prøver at fortsætte træningen, selvom projektet er slut, men der skal ikke være ret mange syge eller på ferie, før det er svært at finde tiden til det,« siger køkkenmedhjælper Betina Davidsen.

fokus på plejearbejde i ergonomiundervisningen. Hun ville gerne have et tilbud målrettet 'sine' medarbejdere. Og det blev til et tre måneders projekt med træning to gange om ugen. Et kvarter af træningen som arbejdstid, og det andet kvarter har medarbejderne selv skullet give.

Individuelle programmer

Formålet har været at styrke medarbejdernes kroppe til det daglige arbejde. Fra start af fik hver medarbejder en individuel samtale med en terapeut, og ud fra den blev der tilrettelagt et individuelt træningsprogram.

»Mange er blevet overrasket over, hvor meget det hjælper at styrke kroppen, og flere er blevet helt hooked på at fortsætte. Og selvom projektet nu er afsluttet, kan de

stadig træne et kvarter i arbejdstiden,« siger Marianne Nissen.

En ældre dame på 57

Rengøringsassistent *Lisbeth Højsland* siger med et glimt i øjet, at hun er »en ældre dame på 57«. Hun synes, det er alle tiders, at rengøringspersonalet har fået styrketræning målrettet deres behov.

»Jeg har fået styrket hele kroppen, trænet armene og fået bedre balance. Vi har også fået individuel vejledning om arbejdsstillinger, så jeg for eksempel støvsuger i en mindre belastende stilling og bruger benene mere ved løft. Og så har vi haft det sjovt ad Pommern til,« griner Lisbeth Højsland. ■

brlu@foa.dk

Styrketræning i Gladsaxe

På Omsorgscentret Egegården i Gladsaxe Kommune har køkkenpersonale, rengøringsmedarbejdere og teknisk servicepersonale deltaget i et projekt, hvor de i tre måneder trænede to gange om ugen i en halv time, hvoraf et kvarter var arbejdstid. Først fik de en samtale med en fysioterapeut og derefter et individuelt træningsprogram.

Ifølge evalueringen oplever det store flertal af medarbejderne, at de nu er mere opmærksomme på hensigtsmæssige arbejdsstillinger og bedre brug af hjælpemidler, og flere nævner, at de er blevet stærkere.

Styrketræningen har også givet et godt sammenhold, som gavner teamarbejdet.

Nej til overvågning

Af **Gina Liisborg** og **Berit Jakobsen**

Normalt er vi en faggruppe, der er populær og respekteret af befolkningen. Der er enighed om, at vi udfører et vigtigt og betydningsfuldt arbejde for de ældre, og – heldigvis – er der sjældent seriøs utilfredshed med indsatsen. Der kan være smuttere, men de skyldes i reglen organiseringen af arbejdet – ikke utilfredshed med den enkelte medarbejder.

Efter TV2s 'afsløring' af svindel med tidsregistreringen i Håndværkerhavens Hjemmepleje, er det åbenbart blevet legitimt at mistænkeliggøre og forfølge hjemmehjælpere og andre ansatte i hjemmeplejen. I flere kommuner har de ansatte oplevet at få spotske og ondsksfulde kommentarer fra borgerne, når de – som en del af deres arbejde – skal ordne ærinder og indkøb for borgerne.

Måske mener nogle borgere det bare i sjov, men sådan opleves det næppe, hvis man i forvejen er hårdt presset og passer sit arbejde samvittighedsfuldt, og det er ingen vel i tvivl om, at flertallet gør. Så lad os tilgive enkelte borgere deres tåbelige og tankeløse angreb på hjemmeplejens ansatte.

Vi synes, det er langt sværere at tilgive, at et politisk parti slår plat på situationen og foreslår endnu mere overvågning af de ansatte i hjemmeplejen. Det er ikke bare tåbeligt – det er umenneskeligt og spild af penge. De ansatte i hjemmeplejen har ofte peget på det ufattelige bureaukrati og tids-spilde, der er forbundet med det.

Selvfølgelig er der folk, der snyder. De findes blandt husassistenter, sosu'er, rengøringspersonale – og ministre. Der findes uheldige tilfælde af folk, der er dovne eller

prioriterer deres tid forkert. Normalt er det et personalepolitisk problem, som bliver løst internt. Som regel sker det ved, at lederen forklarer medarbejderen, at pjækkeri er tyveri af arbejdstid, og den slags tolereres ikke.

Når den slags problemer skal vendes i pressen, før de bliver løst, er det især tegn på slendrian i ledelsen. En gammel tale-måde siger: »Som herren, så hans sven-de«, og kan en leder ikke motivere en medarbejder til at passe sit arbejde i hele arbejdstiden, må der være tale om dårlig ledelse, og så er det der, man skal gribe ind.

Der har været talt meget om, at de offentlige ledere er for dårligt klædt på til ledelses- og motivationsopgaver. Så brug dog pengene på at gøre lederne til bedre ledere i stedet for en destruktiv holden øje med hvert eneste skridt, medarbejderen tager.

Det er vist almindelig kendt, at de fleste mennesker lever op til de forventninger, der bliver stillet til dem. Bliver man mødt med mistro, snyder man. Bliver man mødt med tillid, prøver man at leve op til den.

De få, der ikke kan forvalte tillid, må jo så finde sig et job, hvor de ikke har frihed til at forvalte deres egen tid. ■

Gina Liisborg er formand og Berit Jakobsen er næstformand i Kost- og Service-sektoren

sakset

Smittet af Dansk Folkeparti

»Hvad tænker Politiken dog på? Tillid er godt, men kontrol er bedre, synes jeg, det lugter af. Tænk, jeg troede, regeringen og DF var bannerførere for den tankegang, men det smitter åbenbart. Jeg kan på ingen måde se, hvordan der skal komme god pleje ud af en sådan tilgang.«

Lene Josefsen, sygeplejerske, om Politikens opbakning til kontrol af hjemmehjælperne, i Politiken

Ravneforældre

»Man indrømmer ikke, at man laver en dårlig madpakke, for det er tæt på at indrømme, at man er en dårlig mor eller far. Sådan opfattes det i hvert fald.«

Anne-Birgitte Agger, direktør i Københavns Madhus, i Politiken

Brug øjnene

»Selvfølgelig bør man ikke kunne finde et musehoved i produktet. Men grøntsager stammer fra den fri natur, og de bliver pakket i store containere, hvor det kan være svært at opdage, hvis der lige smutter en mus med.«

Dyrlæge Tenna Jensen, Fødevestyrelsen, i Søndagsavisen

Vandrens

»I samme øjeblik, man begynder at rense vandet, fjerner man incitamentet til at forebygge forurening og risikerer dermed, at der kommer endnu flere pesticider.«

Jens Andersen, produktchef, Københavns Energi, i Berlingske

Begejstrede. Både pædagoger og forældre er begejstrede, så Mary Khoshaba frygter ikke, at madordningen bliver afskaffet igen, selv om det nu er forældrebestyrelsen, der afgør, om de vil have den.

Maden gør børnehaven bedre

Århus holder fast i madordning

75 procent af Århus Kommunes 334 daginstitutioner holder fast i deres madordning, efter at Folketinget efter megen tumult besluttede, at det er op til forældrebestyrelsen at træffe beslutningen.

I børnehaven Viben er maden en del af pædagogikken.

Pædagogik. Mary Khoshaba har ansvaret for maden i børnehaven Viben, hvor børnene lærer nye ord, tal og begreber, når de skræller grøntsager, dækker bord og spiser.

Af **Ingrid Pedersen**
Foto: **Niels Åge Skovbo**

En, to, tre, fire, fem, seks, syv ... Hamsa og Amir på fire år er i gang med at tælle tallerkener og glas op til frokosten i børnehaven Viben i Gjellerup i Århus. To børn fra hver stue hjælper med servering og

borddækning, og straks køkkenassistent *Mary Khoshaba* kalder på dem, har de travlt med at finde service og sætte fade med grøntsagsfrikadeller, brød, tunmousse og dressing på rullebordet og køre det ind til kammeraterne.

Mary Khoshaba vendte tilbage til Viben sidste år, da institutionen genindførte ▶

Hjælpere. De børn, der møder tidligt om morgenen, får lov at hjælpe med at skrælle kartofler og gulerødder.

Servering. Hamsa og Amir pakker spisevognen, for nu er maden klar.

► madordningen. I dag laver hun mad til de 40 børnehavebørn og de pædagoger, der spiser sammen med dem. Tidligere havde hun lavet mad her i otte år, men da madordningen blev afskaffet, uddannede hun sig til social- og sundhedshjælper og var

ansat i ældreplejen, indtil hendes gamle job blev opløst igen.

Børnene elsker at hjælpe til

I løbet af dagen kommer børnene tit ud i køkkenet, når de kan lugte maden, og de børn, der møder tidligt om morgenen, hjælper med at skrælle gulerødder og kartofler.

Senere på dagen kan de hjælpe med at forme boller – Mary bager selv alt Vibens brød.

»Børnene elsker at hjælpe til. Det er sjovt,« siger hun.

Børn må godt deltage i madlavningen, men de må kun røre ved den mad, der efterfølgende bliver varmet op til mindst 75 grader, så spor af bakterier og snotnæser ikke gør andre børn syge.

Ikke kun mad

Mens børnene spiser, går Mary Khoshaba en runde på stuerne for at få deres reaktioner på maden. Den er positiv.

»De siger altid, at det smager godt,« siger hun.

Op pædagogerne har lært børnene, at de skal sige tak for mad til hende.

Der er masser af ting at lære i forbindelse med spisningen – ikke mindst i en institution, hvor 100 procent af børnene har udenlandsk baggrund, og nogle af dem endnu ikke er helt ferme til dansk. Derfor snakker de meget om maden, mens de spiser, og et par af børnene er ved at

Hjemmebag. »Uhm, så er der frokost! Al maden bliver lavet i børnehaven, også brødet.

Danskundervisning. »Grøntsags-frika-deller« over Hamsa og Amir sig i at sige.

kløjs i 'grøntsagsfrikadeller'. Ordet er ikke helt nemt at lære. Så er 'gulerødder', 'orange' og 'løg' meget nemmere.

Pædagog Kirsten Mogensen spiser sammen med dem og hjælper dem med at lære ordene.

Hvor køber I rugbrød?

For nylig havde Mary serveret grøntsags-lasagne. Det ord havde børnene også lært, og retten faldt så meget i deres smag, at flere forældre efterfølgende bad om opskriften.

Det samme er tilfældet med rugbrød, som serveres to gange om ugen, og som de elsker, selv om det ikke er på menuen i hverken somaliske, palæstinensiske eller tyrkiske hjem. Men også her lærer forældrene noget nyt, for tit spørger de, hvor de kan købe rugbrød.

Udvikling. »Vi savnede de pædagogiske muligheder, madlavning og fælles spisning giver,« siger pædagogisk leder Gitte Olsen.

»Der er jo også meget kulturudveksling i mad,« gør både pædagogisk leder *Gitte Olsen* og Mary Khoshaba opmærksom på. Mary får da også tit opskrifter fra børnenes forældre, så de kan lære hinandens hjemlige spisevaner at kende.

Gode madpakker

I de 5½ år Viben ikke havde en madordning, havde børnene madpakker med.

»Det var ikke noget problem. Alle børnene havde gode madpakker med. Men vi savnede de pædagogiske muligheder, der er i, at maden bliver lavet på stedet – og at vi spiser sammen,« forklarer Gitte Olsen.

Hun bryder sig ikke om en samfundsudvikling, hvor livet begynder og slutter med en bakke med mad, der er lavet langt væk og transporteret til institutionen.

»Børnene og de gamle skal opleve, at maden bliver lavet der, hvor de er, så de kan følge med i processen,« synes hun og tilføjer, at for alle mennesker er nogle af deres bedste erindringer knyttet til duften af mad.

Dyrker selv grøntsager

Viben er andelshaver i det nærliggende Naturcenter Sølyst. Her disponerer de

over et lille stykke jord, hvor børnene kan dyrke rabarber, rødbeder, ærter og salat og andre ting.

»Så kommer de tilbage til mig med et bundt rabarber, og vi laver rabarberkompot, så børnene kan se, hvordan tingene bliver brugt,« fortæller Mary Khoshaba.

Børnene kommer typisk fra lejligheder, så de er ikke vant til haver og ikke vant til, at man selv kan dyrke sin mad.

Eid og jul

Fag og arbejde besøgte Viben, da ramadanen lige er begyndt. Det påvirker ikke dagligdagen, for børn skal ikke faste. Men når den slutter, bliver Eid-festen fejret ved, at mange af mødrene har hjemmebagte kager og andre lækkerier med – på samme måde som påsken bliver det med skidne æg, og julen med alle de traditioner, risengrød, ris a la mande og andre ting, den indebærer i Danmark.

»Så hjælper børnene med at smutte mandler, og vi snakker om alle de traditioner, vi har i de forskellige lande,« siger Mary Khoshaba og tilføjer, at mad og snak om mad sætter gang i så mange samtaler. ■

ingrid@citat.dk

»I første omgang er det fint med en hurtig mundtlig udmelding om retningslinjerne, for det er der brug for. Men jeg er ikke tryk ved, at det bliver ved det. Vi vil gerne se noget på skrift.«

INGER BOLWINKEL, FORBUNDSSEKRETÆR, FOA

I løbet af et år udsættes hvert tredje FOA-medlem for vold eller trusler om vold på arbejdspladsen.

KILDE: FOAS MEDLEMSPULS 2008

Rets-usikkerhed. Politiet kan ikke finde et fast ståsted i forhold til sager om vold på jobbet. Det kan koste FOA-medlemmer store beløb i erstatning.

Politiet svigter voldsramte FOA-medlemmer

Af **Finn Danielsen**

FOA-medlemmer, der er blevet slået eller sparket på deres arbejde, kan langt fra regne med opbakning fra politiet.

FOAs afdelinger melder om meget forskellige reaktioner i politikredsene, når medlemmerne anmelder vold på jobbet. Nogle steder foreslår politiet en god snak på arbejdspladsen i stedet for en politianmeldelse, nogle kræver skadestuerapport før de vil tage imod anmeldelsen eller afviser af andre grunde.

Det sker også, at politistationer tager imod anmeldelsen, men ikke gør ikke meget ud af efterforskningen og ender med at frafalde tiltale. Og endelig er der medlemmer, der oplever, at det hele kører lige ud ad landevejen: Anmeldelse, efterforskning, retssag, dom og eventuel erstatning.

Erstatninger mistes

I FOA betragtes politi-kredsene uensartede tilgang til voldsagerne som et stort problem.

»Politibehandlingen er faktisk den eneste vej ind i erstatningsjunglen,« siger konsulent *Per Grieger-Rene*.

Staten udbetaler nemlig kun erstatning efter voldsofferloven, hvis det klart kan dokumenteres, at der er sket en overtrædelse af straffeloven. Og de bedste til at sikre den dokumentation er politiet, for som fagfolk på området ved de, hvad der skal med.

»Volden stiger, og medlemmerne skal vide, hvad de kan regne med, når de henvender sig til politiet. Det handler om retssikkerhed,« siger *Per Grieger-Rene*.

Ekspeditionsfejl

For halvandet år siden henvendte FOA sig til Rigsadvokaten og foreslog, at der blev udarbejdet en instruks til politi-kredsene om, hvordan sager om vold på jobbet skal tackles. Forbundet har flere gange rykket for svar, men uden held. Det beklager statsadvokat *Jens Røn* dybt.

»Det er pinligt at indrømme det, men der er sket en ekspeditionsfejl, som vi ikke kan forklare.«

Jens Røn lover dog bod og bedring. FOA skal nok få et svar, og Rigsadvokaten vil nu tage sager om vold på jobbet op i et såkaldt fagudvalg. I udvalget er alle politikredse repræsenteret, og her kan de vedtage fælles retningslinjer.

Retningslinjer på vej

En egentlig instruks til politi-kredsene får FOA ikke løfte om lige nu.

»Nu sætter vi fokus på området, og i lyset af drøftelsen i fagudvalget, må vi vurdere, om det kræver mere fra vores side. Vi kan godt sikre retningslinjer uden at skrive et stort forkromet værk, som vi skal sende ud,« siger *Jens Røn*. ■

fida@foa.dk

Det siger loven

Kapitel 1 – Personskade

§ 1. Staten yder erstatning og godtgørelse for personskade, der forvoldes ved overtrædelse af borgerlig straffelov, hvis overtrædelsen er begået i den danske stat.
Lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser

7 procent af de FOA-medlemmer, der oplever vold på arbejdspladsen, forlader deres job på grund af volden.

KILDE: FOAS MEDLEMPULS 2008

»At patienten har en behandlingsdom i forvejen skal jo ikke være fribillet til at slå løs på personalet.«

PETER BUGGE NIELSEN, SOSU-ASSISTENT, TR OG BESTYRELSESMEDLEM I FOA-PSYKIATRI

Modvind. »Jeg skrev en klage, da politiet afviste min sag, men det ændrede ikke noget,« siger plejer Benny Stenholt.

Opgivet. Hvis gerningsmanden har en behandlingsdom i forvejen, tager politiet sig ikke af mordforsøg på arbejdspladsen.

Af **Finn Danielsen**
Foto: **Niels Åge Skovbo**

Benny Stenholt oplever i september 2008 den værste arbejdsdag i sit liv. Efter 35 år som plejer på Psykiatrisk Hospital i Ris-skov, er han tæt på at betale med sit liv for at passe sit arbejde.

Sammen med nogle kolleger skynder han sig over til en anden afdeling, da alar-men ringer hele tre gange.

En meget stor og fysisk stærk patient har lige kylet en mandlig ansat op ad væg-gen. Han er rasende over at blive stoppet i sine forsøg på nærgående kontakt med en

kvindelig ansat. Patienten er aggressiv og nægter at blive bælte-fikseret.

Der er efterhånden 15 ansatte omkring ham, og det plejer at få aggressive patienter til at resignere. Men ikke denne patient, der meddeler, at han vil 'kæmpe til sidste blodstråbe'. Benny tager fat i hans arm. Det skulle han aldrig have gjort.

I livsfare

»Han får lynhurtigt lagt en arm omkring min hals. Han er brølestærk, og han klemmer simpelthen bare til. Jeg kan ikke få luft, og det begynder at sortne for mine øjne,« erindrer Benny Stenholt.

Men han kæmper vildt for sit liv og får sig til sidst vristet fri. Patienten bliver fikseret, men når lige at sende en hilsen til Benny, der er ved at samle sine tabte briller op:

»Jeg skal nok få fat i dig, jeg skulle have slået dig ihjel.«

Og det var tæt på. En lægeundersøgelse af blodudtrækninger på halsen og i ansigtet viser, at Benny har været i overhængende livsfare.

Politiet står af

Bennys sag anmeldes til politiet, men der går omkring en måned, inden han indkal-

I 2009 stod kvinder for 2 ud af 3 anmeldte arbejdsulykker, der har med vold at gøre.

KILDE: ARBEJDSTILSYNET

I 1995 udgjorde arbejdsrelateret vold 19 procent af samtlige voldsepisoder i Danmark. I 2005 er tallet 27 procent.

KILDE: ARBEJDSTILSYNET

Social- og sundhedsområdet er det branche-område, hvor flest oplever fysisk vold.

KILDE: DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR ARBEJDSMILJØ (NFA)

► des til afhøring. Og så sker der ikke mere.

Næsten halvandet år senere får Benny et brev, hvor politiet oplyser, at de frafalder tiltalen mod voldsmanden. Han har nemlig en behandlingsdom i forvejen og vil bare få en ny ved en retssag. 'Eventuelt erstatningskrav må rejses ved civilt søgsmål', skriver statsadvokaten.

»Jeg fik det simpelthen så dårligt,« fortæller Benny. »Min retsbevidsthed knækkede fuldstændig. En sådan patient får jo frit lejde til at tage livet af én.«

Sygemelding

Benny var sygemeldt nogle måneder efter overfaldet, hvorefter han gik på arbejde igen. Men kort efter, at han får brevet fra politiet, støder han sammen med en aggressiv patient, der skrider ham ind i ansigtet. Billeder fra kvælningsforsøget dukker frem.

»Jeg ryster helt vildt og tror, at han vil springe på mig,« siger Benny.

Juleaften 2009 blev Bennys sidste arbejdsdag. Han har været sygemeldt lige siden. Og han ved ikke, om han tør vende tilbage til den arbejdsplads, han har været rigtig glad for lige siden 1974.

Uvis erstatning

Benny har ansøgt om erstatning efter voldsofferloven, men har indtil videre blot fået en kvittering for modtagelsen af ansøgningen.

Han håber på positiv respons og ikke bare for pengenes skyld.

»For så har nogen taget sig af det. Og taget det alvorligt,« siger han.

Et civilt søgsmål, hvor han selv skal finde advokat til at køre sagen, har han slet ikke overskud til. ■

fida@foa.dk

Bodil fik ers

Oprejsning. Bodil Schwartz fik god hjælp hos politiet og en erstatning på 225.000 kroner, da hun blev udsat for vold og trusler på jobbet. Begge dele har hjulpet hende videre.

Hvornår kan man få erstatning?

Det er blandt andet en betingelse for at få erstatning efter voldsofferloven,

- at skaden er sket ved en overtrædelse af straffeloven
- at der er tale om personskade
- at forbrydelsen er anmeldt til politiet uden unødigt ophold (normalt inden for 24 timer)
- at man har fremsat krav om erstatning over for skadevolderen, hvis sagen har været i retten
- at man har fremsat krav over for Erstatningsnævnet senest 2 år, efter forbrydelsen er begået.

Man kan få erstatning, selv om gerningsmanden er ukendt eller ikke kan findes.

Man kan også få erstatning, selv om gerningsmanden ikke kan straffes, fordi gerningsmanden er under 15 år eller utilregnelig (f.eks. sindssyg).

Kilde: Civilstyrelsen

Af **Finn Danielsen**

Foto: **Robert Attermann**

Den sidste dag i september 2008 glemmer Bodil Schwartz aldrig. Hendes liv forandrer sig, da en hel almindelig arbejdsdag som sosu-assistent på et aflastnings-plejehjem i Aalborg udvikler sig til et mareridt.

En ny beboer skal i aflastning, da han lige har sat ild til sin egen bolig. Han er psykisk syg og misbruger. Og meget aggressiv, skal det vise sig. Han har drukket tæt, og siddende i sin kørestol følger han efter Bodil, mens han skiftevis truer hende og kommer med nærgående bemærkninger.

Natligt hærværk

Bodil fortsætter fra aftenvagt over i nattevagt, og mens plejehjemmets øvrige beboere sover, er Bodils plageånd vågen. Han tilkalder hjælp, fordi han har tisset på gulvet i sin stue, men griber fat i Bodils arm, da hun vil hjælpe ham over i kørestolen. Han er stærk og truer hende, men hun får sig vristet fri af hans greb. Bodil er blevet bange og kontakter hjælp udefra. Manden falder tilsyneladende til ro, men freden er kortvarig. Snart er han på jagt efter Bodil

Fra 1997 til 2005 steg andelen af medarbejdere, der angiver, at de har været udsat for vold eller trusler på jobbet, med 50 procent.

KILDE: ARBEJDSSTILSYNET

50%

»Det kan ikke være rigtigt, at man skal sende politiet udskrift af Retsplejeloven for at få dem til at tage imod en anmeldelse af vold.«

OLAF CHRISTENSEN, FAGLIG SEKRETÆR I FOA-AFDELINGEN LFS

tatning

igen, han truer med at stikke hende ned og sætte ild til hende. Han smider en radio efter kollegaen, da hun kører ham ned på stuen. Her går han i gang med at smadre toilettet og rive persienner ned.

Kamp om døren

Bodil og hendes kollega er nu så bange, at de låser døren ind til ham. Manden låser dog op igen indefra. Bag døren råber og skriger han, mens han slår hårdt med et stålbækken på døren og håndtaget. På den anden side holder Bodil og kollegaen krampagtigt fast i det samme håndtag i et forsøg på at holde døren lukket.

»Det var helt surrealistisk,« husker Bodil. »Og utroligt, at jeg kunne holde den dør, der bare har et lille stålhåndtag.«

Politiet på banen

Bodil Schwartz anmelder den voldsomme beboer til politiet, og hun bliver afhørt et par gange. Under den efterfølgende retssag bliver beboeren dømt for vold og trusler.

Bodil ansøger om erstatning efter voldsofferloven, og i juni i år får hun 225.000 kroner.

Hun oplever erstatningen som en anerkendelse af, at der er sket noget forfærdeligt.

»Dommen og erstatningen har virkelig hjulpet mig. Den anerkendelse er psykisk helende i sig selv.« ■

fida@foa.dk

Medvind. »Politiet kontaktede mig hver gang, der skete noget i sagen, og betjentene var meget venlige,« siger tidligere sosu-assistent Bodil Schwartz.

Virkeligheden

Svigt i hjemmeplejen. Søndag den 4. juli viser TV2 skjulte optagelser af, hvordan medarbejdere i den københavnske hjemmepleje tilsyneladende snyder med arbejdstiden. Det fremgår, at medarbejderne bruger arbejdstiden på shopping, restaurantbesøg og timelange pauser frem for at pleje og hjælpe borgerne. Københavns Kommune reagerer ved at suspendere ni medarbejdere og to teamledere. To af medarbejderne bliver desuden politianmeldt.

Efter to måneders forløb har kommunen selv undersøgt sagen. Det har ført til firing af en medarbejder og en teamleder. En anden medarbejder er blevet fritstillet, mens en tredje har fået en advarsel. Andre to medarbejdere er blevet indskærpet, at de fremover skal bruge de håndholdte computere, som der står i instrukserne. Ingen bliver tiltalt af politiet.

ifølge TV2

Af **Maj Dahl-Rasmussen**

Foto: **Jørgen True**

Det er rystede, skjulte optagelser. Men på få øjeblikke har de totalt forandret den offentlige debat om hjemmeplejen.

TV2 har fulgt nogle medarbejdere fra Håndværkerhavens Hjemmepleje. Vi ser dem, mens de går ind og ud hos borgerne på deres rute. Vi får at vide, at besøgene overstås på under den halve tid af den, der er sat af til opgaverne.

Andre optagelser viser medarbejdere, der tager hjem i arbejdstiden. En medarbejder siger til sin kollega, at han kommer senere, fordi han skal ud at spise med nogle kammerater.

Der er også et indslag med to medarbejdere, der går hånd i hånd i et indkøbscenter. Senere ser man dem gå ind på et pizzeria. Alt sammen i arbejdstiden.

Fusk med tiderne

Ifølge TV2 lykkes det en af medarbejderne at holde pause i 4 timer og 38 minutter.

Og tv-stationen kan også forklare, hvordan medarbejderne kan snyde sig til de mange pauser. Det

ser man på nogle optagelser, der er filmet i Håndværkerhavens have af en medarbejder, der arbejder for TV2 – en såkaldt muldvarp. Vi ser, hvordan medarbejderne taster tider ind på deres håndholdte computere i stedet for at registrere tiderne ude på ruten. TV2-journalisten forklarer, at medarbejderne på den måde får det til at se ud, som om de har været på besøg hos en borger, mens de i virkeligheden har holdt fri.

Shopping og restaurantbesøg

Den enkelte optagelse er måske ikke helt skarp, men det er TV2s udlægning af videooptagelserne til gengæld: Medarbejderne i Håndværkerhavens Hjemmepleje snyder systematisk de ældre borgere og bruger arbejdstiden på shopping, restaurantbesøg og timelange pauser.

Sådan blev sagen fremlagt af TV2. FOAs fagblad har siden talt med de involverede medarbejdere og hørt deres version af historien. ■

mdar@foa.dk

Jeg skal lige have en smøg
og slappe af.

Virkeligheden

ifølge

Medarbejderen. Ronnie Hansen har en travl dag, den dag TV2 filmer ham. Han når at gå i Silvan for en borger, ligesom han får tid til noget af det ekstra arbejde, han har som it-superbruger.

Af **Maj Dahl-Rasmussen**
Foto: **Jørgen True**

Ronnie Hansen kan godt huske torsdag den 4. juni.
»Fordi det var sådan en akavet dag,« forklarer han. Men den dag skulle vise sig at blive mere end akavet. For det er den dag, TV2 følger efter Ronnie Hansen og filmer ham. En måned senere kan han om og om igen se sig selv blive hængt ud i TV2 Nyhederne for at svigte borgerne i hjemmeplejen.

Det er ham, man kan se bruge under halvt så lang tid, som der er afsat, hos borgerne. Det er ham, der ifølge TV2 har holdt pause i 4 timer og 38 minutter i løbet af en vagt. Det er ham, man ser gå hånd i hånd med en kollega i Nørrebro Centret.

Hvad er Ronnie Hansens forklaring på de optagelser, nationen blev vidne til den sommeraften først i juli?

Hvordan begynder din dag?

»Jeg er på kursus i håndholdte computere fra 8.30 til 15.30, fordi jeg er superbruger. Derfra tager jeg direkte i aftenvagt.«

Ude på ruten er du kortere tid hos borgerne, end svarende til den tid, der er sat af. Hvorfor?

»Fordi de har det godt den dag, og der ikke er behov for mer'.«

Var der ikke nogen borgere, som havde behov for, at du var der længere?

»Det er netop det, de ikke har. Mange af Ryparkens borgere er psykisk syge og har lyst til at være alene. Hvis de havde haft brug for min omsorg eller støtte, så var jeg ikke gået.

Efter din første tur rundt hos borgerne ringer du til din kollega, som samtidig er din kæreste, og hører, om hun har tid til at tage med i Silvan for at se på tæppe til en borger. Hvorfor skal hun med?

»Tæppet skal ligge ude på en altan, og jeg har ikke ret meget forstand på tæpper. Men det har min kæreste. Derfor vil jeg gerne have, at hun ta'r med. Og vi har fået ok til at tage af sted af vores teamleder, hvis der var tid til det.«

Hvad mener du selv om det signal, I sender, når I går hånd i hånd i centret?

»Jeg kan godt se, at det signalerer noget forkert til den danske befolkning. Men vi havde haft det oppe med en leder og aftalt, at vi skulle optræde professionelt i arbejdssammenhæng, men at vi ikke behøvede at skjule vores forhold ude i området.«

På TV2 kan man se jer inde i en skobutik. Hvad laver I der?

»Jeg ser på et par løbesko, fordi jeg lige har tilmeldt mig DHL-stafetten. Vi er i butikken i to minutter.«

Og så går I på restaurant?

»Vi tager forbi et pizzeria på vej tilbage til Håndværkerhaven og køber noget mad, som vi tager med os.«

TV2 viser, at du bruger en del tid inde på Håndværkerhaven. Hvad laver du dér?

»Jeg spiser min mad. Og så prøver jeg at geninstallere min håndholdte computer flere gange i løbet af aftenen, fordi den ikke fungerer. Jeg går også i gang med forberedelserne til, at mine kolleger kan tage nogle nye håndholdte i brug.«

Holder du pause i 4 timer og 38 minutter den aften?

»Nej, overhovedet ikke. Jeg aner ikke, hvordan TV2 er nået frem til det tal, for jeg er omkring to en halv time på kontoret. ■

mdar@foa.dk

Ronnie

Borger: Tæppet var til mig

FOA har i forbindelse med sagen fået en erklæring fra den borger, som Ronnie Hansen var på tæppeindkøb for. I erklæringen skriver borgeren, at hun i starten af juni bad Ronnie om at se på et græstæppe til sin altan. Da tæppet ikke kunne fås i den rigtige størrelse i Silvan, fandt han et andet sted at købe det, og det ligger nu ude på borgerens altan. ■

TV2 beder Ronnie forklare sig

Fire uger efter videooptagelsen af Ronnie Hansens færden på gaden, bliver han opsøgt af TV2. Ronnie Hansen bliver spurgt om, hvorfor han var i Nørrebro Centret, men det kan han ikke huske på stående fod. Ikke før han ser klippene.

»Jeg ville ikke udtale mig om lige den dag. Jeg ved, hvor akavet den er, og jeg føler ikke, at jeg skylder ham nogen forklaring.«

Men Ronnie taler med TV2s journalist og fortæller ham, at der er stor variation i, hvor lang tid besøgene hos borgerne tager. Han fortæller ham også, at han er it-superbruger og derfor har nogle administrative opgaver i forbindelse med det, og at han skal finde tiden til det i sin arbejdstid. ■

Tider blev samstemt

I klippet, hvor man ser medarbejderne taste tider ind på de håndholdte computere, er der ikke tale om, at det sker, inden de tager ud til borgerne, som TV2 påstår, men *efter*. Medarbejderne fortæller, at det, de i virkeligheden gør, er at samstemme tiderne for de besøg, hvor de er to ude hos en borger. Grunden til den manuelle indtastning er, at urene i de små computere ikke kan indstilles til at gå ens. Det betyder, at det vil se ud som om, de har været hos borgerne forskudt af hinanden, hvis de ikke foretager sig noget. For eksempel at den ene kommer fire minutter tidligere og går fire minutter før kollegaen. Ifølge medarbejderne har teamlederne bedt dem om, at tiderne stemte overens, når de kørte to og to, da det ellers gav problemer, når der senere skulle laves beregninger på timeforbruget. ■

Blev forfulgt og tog hjem

TV2 har lavet optagelser af sosu-hjælper Puk Waltz, som tager hjem til sig selv og bliver der i over en time. Hendes egen forklaring er, at hun havde lagt mærke til, at nogle mænd havde forfulgt hende i nogle dage, og at hun var blevet nervøs over det. Derfra ringede hun til sin leder for at høre, hvad hun skulle gøre. Senere viste det sig, at 'forfølgerne' var TV2s filmhold. Den dag, TV2 viser indslaget, har tv-stationen fået at vide, at det er deres egen opførsel, der har fået Puk Waltz til at tage hjem. Men TV2 vælger alligevel at udlægge det, som om hun snyder sig til en pause. ■

Kommunen undersøger

TV2s optagelser fra Håndværkerhavens Hjemmepleje har fået Københavns Kommune til at foretage en undersøgelse, hvor ledere, medarbejdere og de borgere, som medarbejderne skulle give hjemmehjælp, er blevet bedt om en forklaring. Undervejs har konsulenter fra FOA deltaget som medarbejdernes repræsentanter.

Kommunen har kunnet konstatere, at samtlige borgere har fået de ydelser og den hjælp, de er berettiget til. Det kommer frem, at enkelte medarbejdere ikke har udført deres opgaver, som de skulle, og det resulterer i fyringer af to medarbejdere, en advarsel, og at to medarbejdere får indskærpet brugen af de håndholdte computere.

I kølvandet på sagen har kommunen desuden besluttet at foretage en undersøgelse af hele hjemmeplejen, som skal udføres af folk udefra. ■

Tilfredse borgere

En ny undersøgelse foretaget af Københavns Kommune viser, at 88 procent af borgerne er tilfredse med den hjemmehjælp, de får. Kommunen har ringet og spurgt 5.000 borgere i det distrikt, som også omfatter Håndværkerhaven.

Krig mellem kolleger

Arbejds miljø. Et ekstremt dårligt samarbejde mellem to grupper aftenvagter kulminerede med TV2s optagelser med skjult kamera. Den ene gruppe synes, at TV2s fremstilling er rigtig, og at tv-udsendelserne endelig har fået ledere og politikere til at handle.

Af **Britta Lundqvist**
Illustration: **Gitte Skov**

Aftenvagterne i Håndværkerhavens Hjemmepleje var nærmest i krig med hinanden. Hvordan kunne det gå så galt? »Ledelsessvigt ud over alle grænser,« svarer den gruppe aftenvagter, der synes, at det er i orden, at nogle af deres kolleger blev hængt ud i TV2.

Men først et lille tilbageblik: Efter kommunalreformen i 2007 blev der ændret på nogle hjemmeplejedistrikter, og flere medarbejdere blev flyttet rundt. Resultatet var et sammenstød mellem forskellige arbejdspladskulturer.

Nogle var rystede over de nye kollegers manglende arbejdsmoral: »Hvis vi spurgte, hvor de havde været, fik vi at vide, at det ragede ikke os,« siger en ansat, der ikke vil have sit navn frem.

Henvendelser til teamlederen hjalp ikke, og de oplevede, at hun hverken havde overblik eller interesse for sagen. For omkring halvandet år siden blev hjemmeplejelederen og plejehjemslederen involveret, og en coach skulle hjælpe med konfliktløsning. Det hjalp ikke, og 'krigen' fortsatte.

Støttede hver sin leder

Fronterne blev trukket hårdt op, da teamlederen gik på barsel, og en teamleder fra dagvagten tog over. Nogle var lettede over at få en leder, som forsøgte at stramme op, og de syntes, at det igen blev rart at gå på arbejde. Omvendt var den anden gruppe utilfreds.

Da den ene teamleder kom tilbage fra barsel,

var der nu to fløje, der støttede hver sin leder. Tingene spidsede til.

Et ophidset møde

I februar i år endte et personalemøde i »råben og skrig«, hvor begge grupper var ophidsede og kom med gensidige beskyldninger. Bagefter henvendte gruppen, der var utilfreds med teamlederen, sig til Social- og Sundhedsafdelingen for at få hjælp til at gøre noget ved det psykiske arbejdsmiljø. Afdelingen tog derefter initiativ til at løse problemerne i samarbejde med ledelsen af Håndværkerhavens Hjemmepleje, og endnu et forløb med en coach blev sat i gang.

En muldvarp iblandt os

Den 2. juli – to dage før det første indslag i TV2s føljeton – blev medarbejderne indkaldt til møde og orienteret om, at der var blevet optaget med skjult kamera. Siden fandt de ud af, hvem muldvarpen havde været. Kameraet var skjult i hans cykelhjelme, som han også havde på indendørs.

Gruppen bryder sig ikke om brug af skjult kamera, men følelsen er, at det er »rystende at der skal sådan en tv-udsendelse til, før der sker noget.« De havde længe ønsket teamlederen fyret, og det blev hun straks efter tv-indslaget.

Konsekvenser for hele Danmark

I forvejen var planen, at Håndværkerhavens Hjemmepleje fra 1. september skulle slås sammen med Dortehegårdens Hjemmepleje. Det blev fremskyndet og skete umiddelbart efter tv-indslagene.

De medarbejdere, der blev vist i tv, fik efterfølgende undersøgt deres forhold af kommunen. Ingen menige FOA-medlemmer er bortvist eller fyret.

Det har givet frustrationer i gruppen, der mener, at TV2s fremstilling var rigtig, og at 'snyderne ikke fik straf'. »Vi sidder tilbage med en følelse af uretfærdighed. Havde ledelsen lyttet til os og set alvoren, var det her ikke sket. Nu har det fået konsekvenser for hjemmeplejen i hele Danmark,« siger en medarbejder ■

brlu@foa.dk

Medarbejderne, fagbladet har talt med, ønsker ikke at få deres navn eller foto bragt. Redaktionen kender deres identitet.

Ommer. Der var faktuelle fejl i de indslag, som TV2 viste, konstaterer lokalområdechef Vivian Buse fra Københavns Kommune

"TV2 viste ikke sandheden"

Af **Maj Dahl-Rasmussen**
Foto: **Jørgen True**

Vivian Buse er lokalområdechef i Københavns Kommune og har dermed ansvaret for de lokale hjemmeplejere. I TV2s indslag om Håndværkerhavens Hjemmepleje ser vi hendes reaktion lige efter, at TV2 har vist hende deres filmoptagelser.

»Uantageligt. Helt, helt uantageligt,« lyder hendes kommentar.

Men da hun ser nærmere på sagen, ser hun andet og mere.

»Der var jo nogle reelle, faktuelle fejl i det, som det var fremstillet,« siger hun.

»For eksempel det med at de går på restaurant. Jamen, det er jo ikke det, de gør. De er inde at købe en pizza, og det må de gerne.«

Påstandene blegner

Det er heller ikke sandt, når TV2 påstår, at en medarbejder holder over fire timers pause i løbet af sin vagt.

»Den medarbejder er også superbruger inden for it og skulle løse nogle opgaver i forbindelse til det. Så det passer ikke, at medarbejderen holder timelange pauser,« konstaterer Vivian Buse.

Endelig er der historien om de to medarbejdere, som angiveligt er på privat shopping. Det viser sig, at de var i centret for at se på et tæppe for en borger. Og det formilder sagen, som Vivian Buse ser den.

»Men opgaven ligger uden for det serviceniveau, som kommunen tilbyder. Og det er heller ikke i orden, at man henter en kollega, som man tager med.«

Misforståelser

Om de håndholdte computere slår Vivian Buse fast, at det aldrig var meningen, at medarbejderne skulle samstemme deres tider, som man ser dem gøre det i indslagene fra TV2.

»Man skal starte uret, når man kommer ind i borgerens hjem – og slukke det igen, når man går fra hjemmet,« forklarer hun. Men hun mener, at der kan have sneget sig nogle misforståelser ind.

»En af mine konklusioner er, at informationen om brugen ikke er givet entydigt, for der er mange udlægninger af teksten, når man spørger medarbejderne. Og det er formildende i denne sag, at der har været kommunikation, som ikke har været knivskarp, og som har kunnet give anledning til misforståelser.«

Hjemmeplejen fremover

Håndværkerhavens Hjemmepleje hører nu til i Hjemmeplejen Bispebjerg. Kommunen vil støtte sammenlægningen af de to enheder, blandt andet med hjælp udefra, så de får en fælles hjemmepleje med en god arbejdskultur. Desuden vil der fremover være en leder til stede om aftenen. Tidligere gik lederen hjem, efter at der var givet rapport om eftermiddagen. ■

OK. »Det er i orden at hente en pizza i forbindelse med sin pause, når man arbejder i Københavns Hjemmepleje,« siger lokalområdechef Vivian Buse.

mdar@foa.dk

Rank ryggen

Chikane. Efter tv-indslagene fra Håndværkerhaven blev medarbejdere fra hjemmeplejen i hele landet chikaneret. Egedal Kommunes borgmester, Willy R. Eliassen, bakkede straks op om sine medarbejdere i hjemmeplejen.

Af **Britta Lundqvist**
Foto: **Jørgen True**

Helle Bregnhøj, social- og sundhedshjælper i Egedal Kommune, stod i kø hos bageren en lørdag morgen efter en nattevagt. De andre kunder kiggede meget på hende, og en mand hvæsende på vej ud: »Jeg tror, du skal passe lidt på.« Helle blev rystet. Hele ugen havde TV2 kørt med indslag fra Håndværkerhavens Hjemmepleje i København, og fordi hun stod i arbejdstøj, var hun nu blevet jaget vildt.

I Brugsen blev medarbejdere udsat for bemærkninger som »har du tid til at stå her?« eller »du er jo fra hjemmeplejen, du laver ikke en skid.« Der var også naboer til hjemmeplejemodtagere, som stod og tog tid og kom med bemærkningen »Nå, du var der ikke ret længe.«

Skifter tøj

»Det har påvirket os meget. Før i tiden var vi stolte af at vise, vi kommer fra hjemmeplejen, men nu tager vi arbejdstøjet af, inden vi går hjem. Vi har fået en følelse af, at alle holder øje med os, når vi har uniformen på,« siger Ellinor Sørensen, social- og sundhedshjælper og fællestillidsrepræsentant.

Ring 114. »Vi har diskuteret, hvad man gør, hvis man bliver forfulgt af en bil, sådan som TV2 kørte efter en medarbejder fra Håndværkerhaven, og vi har taget den beslutning, at man skal ringe 114. Det gælder selvfølgelig også, hvis man føler sig truet,« siger fællestillidsrepræsentant Ellinor Sørensen.

Egedals borgmester, Willy R. Eliassen (V), var hurtigt ude med opbakning til kommunens hjemmepleje og tog afstand fra de »dumsmarte bemærkninger«. Og han er ikke enig i, at hjemmeplejen skal undgå at færdes i arbejdstøj:

»Rank ryggen, I har ingen grund til andet. I må gerne handle i uniform. Det er et fuldstændig forkert signal, at nogle kommuner forbyder deres medarbejdere at færdes i uniform.«

Uniformen giver beskyttelse

Willy Eliassen er tidligere betjent, og han er tilhænger af, at offentligt ansatte bruger uniform. Derfor har rådhusbetjentene også fået uniform.

»Jeg tænker på jeres sikkerhed. Der ligger en beskyttelse i uniformen, og det er en anden paragraf i straffeloven, hvis man overfalder en medarbejder i uniform. Tænk på den vinkel.« Borgmesteren kigger grundigt på kittelbluserne og savner noget: »Hvor er Egedal Kommunes grønne logo? Det kunne da godt være på,« foreslår han, og sosu-hjælperne lover at lade budskabet gå videre til deres tøjudvalg. ■

brlu@foa.dk

Forkert. »Det hører ingen steder hjemme at gå og holde hånd i arbejdstiden, sådan som TV2 viste, to af medarbejderne gjorde,« siger social- og sundhedshjælper Helle Bregnhøj, der blev chikaneret med tilråb efter udsendelserne.

Borgmesteren.

»I skal ikke være utrygge ved at færdes i uniform. Tværtimod, der ligger en beskyttelse i uniformen,« siger borgmester Willy Eliassen.

Shit, ikke os igen

Fag og arbejde har spurgt social- og sundhedshjælpere fra hjemmeplejen på Østerbro om deres reaktioner på TV2s fremstilling af forholdene i Håndværkerhavens Hjemmepleje.

Mette Levinsohn, hjemmehjælper og tillidsrepræsentant:

»Min første reaktion var *shit!* Hvad har de gjort? Ikke os igen. Det er altid os, det går ud over, når der er noget med de gamle. Men så kunne jeg se, at meget af det, TV2 viste, var iscenesat og klippet sammen, så man skal ikke tro på alt, hvad man ser i fjernsynet. Det har været en grim hetz bagefter, hvor folk har buh'et af aftenvagterne, når de gik to sammen. Det er ikke stoppet endnu, men det er blevet bedre. Og jeg er stadig stolt af mit arbejde.« ■

Jette Persson, social- og sundhedshjælper:

»Jeg blev forarget og undrede mig over, at det kunne lade sig gøre. Det var så afslørende, da de gik sammen i NørrebroCentret. Men jeg synes ikke, man kan skære alle over en kam, som TV2 gør. Det var som om, at det foregår sådan alle steder. Som en af mine borgere sagde, hun kunne slet ikke genkende TV2s billede. Og jeg synes bestemt ikke, vi har for meget tid.« ■

Winie Jørgensen, social- og sundhedshjælper:

»Jeg tror, udsendelsen viste et sandt billede, og da de skrev tider, tænkte jeg – at de tør. Hvis nu en borger lå død på det tidspunkt, de skrev ind. Reaktionen hos borgerne har været positiv. De siger 'jamen I gør da det, I skal'. Men til familiefester er det første, folk siger, at sådan er det alle vegne.« ■

Det gør FOA

FOA har både lokalt og centralt fulgt sagen om Håndværkerhaven tæt:

- Efter TV2s udsendelser har SOSU-afdelingen deltaget i FOA-medlemmernes partshøring med kommunen. Forbundet har også deltaget i arbejdet.
- Forbundsformand Dennis Kristensen har været i medierne og udtalt sig om sagen. Det samme har SOSU-afdelingens formand, Palle Nielsen.

- FOA har på vegne af de medarbejdere, TV2 har optaget med skjult kamera, klaget til Pressenævnet.
- FOA har taget initiativ til i samarbejde med Københavns Kommune at finde en løsning på samarbejdsproblemerne mellem de medarbejdere fra Håndværkerhaven, der nu er overflyttet til Dortheagårdens Hjemmepleje.

Se også temaet om svigt i hjemmeplejen på www.foa.dk og læs om afdelingens indsats på www.foa.dk/afdelinger/SOSU

Spilleregler for skjult kamera ønskes

De skjulte optagelser fra Håndværkerhavens Hjemmepleje sætter spørgsmålstegn ved det enkelte menneskes retsstilling.

Vi bør alle have en grundlæggende beskyttelse, hvis vi ufrivilligt dukker op i avisens spalter eller på tv-skærmen. TV2 fravalgte i den aktuelle sag at give de ufrivilligt filmede mulighed for at se optagelserne. Pressenævnet har ellers i flere sager anset det for god presseskik, at de får tilbud om at se optagelser med sig selv, før de kan se dem på skærmen.

Samtidig har Pressenævnet ofte udtalt, at ufrivilligt filmede skal have mulighed for at komme til orde. På Håndværkerhaven fik de ansatte ikke den mulighed.

Billed- og stemmeslørning bør være så effektiv, at man ikke straks genkendes af sine omgivelser på kropsbygning, beklædning, sprog, tatoveringer og så videre. Bipersoner, der ikke har noget at gøre med de anklager, som fremføres på skærmen, bør sløres 100 procent. I TV2-optagelserne optræder en ansat, som taler i mobiltelefon, men ikke har noget med sagen at gøre.

Optagelser, der ikke bruges, bør destrueres. Vi bør som borgere ikke risikere at ligge i en slags medieverdenens Ribers Kredit Information hos tv-stationer og deres underleverandører til evig tid.

I en nylig retssag, hvor et par folk fra Bastard Film blev dømt for overtrædelse af straffeloven i forbindelse med produktion og salg af skjulte optagelser fra Omsorgscentret Fælledgården i København, forklarede de, at råoptagelserne siden er forsvundet fra et brandsikkert skab hos Bastard Film. Dermed er et par hundrede timers optagelser af beboere med funktionsnedsættelser, afklædte beboere og ansatte, der passer deres arbejde, nu i cirkulation et eller andet sted i verden.

Vi bør være beskyttet mod journalister, som anvender skjult kamera som fiskenet i håb om, at der dukker noget brugbart op. Skjult kamera bør kun kunne anvendes, når der foreligger en rimelig formodning om forhold, som er kritisable, og hvor disse forhold kun kan bringes op til overfladen gennem anvendelsen af skjulte optagelser.

Skjulte optagelser i en privat bolig uden beboeres tilladelse og optagelser i ansattes pauserum bør ikke kunne finde sted. Med mindre beboeren giver tilladelse, eller de ansattes ageren i pauserummet har arbejdsmæssig relevans. Ingen af os bør se os selv på skærmen i private eller endog intime situationer, uden at vi giver tilladelse. Og medarbejdere må have lov til at lægge professionalismen fra sig i frokostpausen uden at risikere, at det også ryger med i et kamera.

I sagen om Fælledgården bar en journalist-praktikant det skjulte kamera. Det burde sikre kvalitet og professionalisme i valget af, hvornår optageknappen på kameraet aktiveres. På Håndværkerhaven blev kameraet udleveret til en allerede ansat, der havde del i de dybe konflikter mellem medarbejdergrupper indbyrdes og mellem ledere og medarbejdere.

Der er med andre ord brug for spilleregler for skjult kamera. ■

Dennis Kristensen

Dennis Kristensen, forbundsformand

Dennis blogger på www.facebook.com

»Vi bør som borgere ikke risikere at ligge i en slags medieverdenens Ribers Kredit Information hos tv-stationer og deres underleverandører til evig tid.«

Dialog med
formanden på:
www.foa.dk/debat

Naturdagpleje. Fire dagplejere fra Rødovre har slået lejr i Vigerslevparken ved København, hvor børnene bliver afleveret og hentet hele ugen. Med i rygsækken er insektglas og andet udstyr, der kan zoome ind på bænkebidere, skolopendre, larver, og hvad skovbunden ellers byder på. Børnene laver melonfælder med en ske og gyser af fryd, når de pågrebne piler af sted mellem fingrene.

Af **Merete Nielsen**
Foto: **Jørgen True**

En uge i krible krable land

Insektsuger: Dagplejer Jane Packert bruger en insektsuger til at få smådyrene op i glasset. En stopklods i røret gør, at hun ikke får dyrene i munden. For børnene er det også en fordel af bruge insektsugeren, da de indimellem kommer til at kvase insekterne, når de tager dem op med fingrene.

► **Modig.** I løbet af ugen bliver børnene mere og mere fortrolige med de små dyr og tør både røre og selv forsøge at fange dem.

Nærstudium. Insektglasset med indbygget forstørrelsesglas giver mulighed for at fordybe sig.

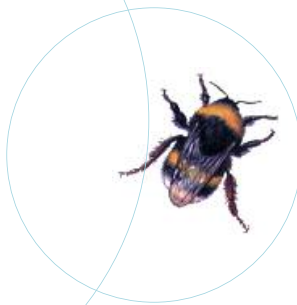

Insektvæddeløb. Børn og voksne venter i spænding på, hvem af de mangebenede, der først krydser mållinjen. Banen er en blå cirkel optegnet på en hvid dug.

Fanget. En bænkebidder var gået i melonfælden og er nu til fri skue i en hvid fotobakke, hvor børnene lettere kan studere den.

Nærvær. »Det giver en dejlig ro, at vi er her fra morgen til eftermiddag. På ture skal vi tit skynde os hjem, inden børnene skal sove. Her vi kan være 100 procent på børnenes præmisser,« siger dagplejer Lene Hansen.

Har du lyst til at spørge fag og arbejdes ekspertpanel om noget, så skriv til: *fag og arbejde*, Staunings Plads 1-3, 1790 København V. Mrk.: Spørg panelet. **Du kan også maile til:** ries@foa.dk

Hvis du ønsker at være anonym, skal du blot gøre opmærksom på det. Brevkasse-redaktøren skal dog vide, hvem du er.

Kan kaffe skade fostret?

Min svigerdatter er gravid og drikker temmelig meget kaffe, synes jeg. Det gør jeg sådan set også selv, men jeg skal jo ikke have flere børn. Hvor meget kaffe er det o.k. at drikke?

Katrine Sørensen

Svar

For gravide og kvinder, der påtænker at blive gravide, er der risiko for påvirkninger på graviditet og foster. De bør derfor ifølge Fødevarestyrelsen højst få 300 mg koffein pr. dag. Det svarer til højst tre kopper kaffe og et begrænset indtag af cola og te.

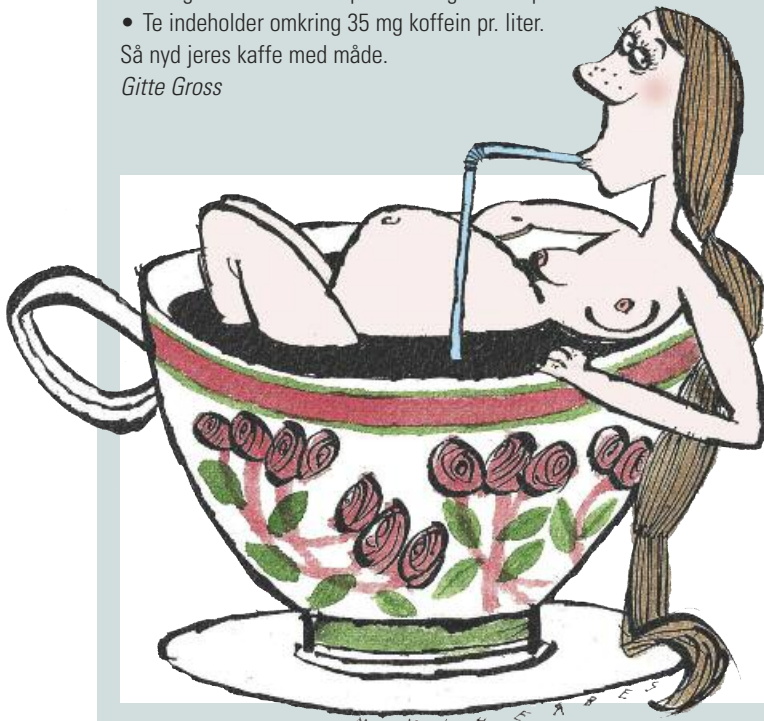
Hvis andre voksne i en længere periode indtager store mængder, kan det medføre sundhedsmæssige problemer som for eksempel hjerte-kar-lidelser, knogleskørhed, uheldig calciumbalance og påvirkning af centralnervesystemet. Andre voksne bør derfor højst få 400 mg koffein pr. dag.

Vær også opmærksom på, at der er koffein i andet end kaffe:

- Cola og kondivand indeholder 70-150 mg koffein pr. liter
- Iste indeholder 30-80 mg koffein pr. liter
- Energidrik indeholder op til 320 mg koffein pr. liter
- Te indeholder omkring 35 mg koffein pr. liter.

Så nyd jeres kaffe med måde.

Gitte Gross

Frygter at blive sagt op

Jeg fik en arbejdsskade i vinter. Gled på en ikke-saltet indkørsel, da græsset var isbelagt. Faldt meget hårdt ned på min skulder. Var sygemeldt i 14 dage, da jeg fik blokader, som hjalp lige her og nu. Genoptog mit arbejde i hjemmeplejen. Der gik et par måneder, så var skulderen helt tosset igen. Blev henvist til privathospital, hvor jeg blev scannet. Lægen mente ikke, det ville være godt at operere, og jeg blev derfor henvist til chokbølgebehandling. Jeg frygter at blive sagt op. Har været sygemeldt i fire uger og har været hos min arbejdsgiver i dag for at få lavet en mulighedserklæring. Jeg indberetter kørelister med mere, hvilket jeg godt kan med højre arm.

Når jeg er færdig med chokbehandling, skal jeg have fysioterapi. Alt dette kan jo trække ud. Men som min situation ser ud i øjeblikket, er der ingen chance for, at jeg kan arbejde i plejen. Jeg har kørt i hjemmepleje i 14 år, er glad for mit arbejde og ønsker at kunne holde, til jeg bliver 60 år i 2012. Behandlingerne foregår hos en ortopæd, og jeg betaler selv, da sygesikringen ikke anerkender den. Indtil nu har det kostet mig 4.000 kr. Min arbejdsskade blev i januar godkendt, så jeg regner da med, at jeg får betalt mine fysioterapi-behandling.

Hvis der bliver tale om en operation, vil genoptræningen vare omkring seks måneder. Har I nogle gode råd, så vil jeg være taknemmelig?

V.C.

Svar

I forhold til arbejdsulykken skal du være opmærksom på, at man ikke pr. automatik kan forvente at få sine behandlingsudgifter dækket i Arbejdsskadestyrelsen.

Der skal altid foretages en konkret vurdering i hver enkelt sag, da visse betingelser skal være opfyldt.

En af betingelserne er blandt andet, at behandlingerne skal være helbredende. Arbejdsskadestyrelsen dækker normalt ikke udgifter til behandling, hvis de eksempelvis alene er lindrende. Derfor vil det altid være en god idé at kontakte Arbejdsskadestyrelsen eller arbejdsgivers forsikringselskab for at spørge, om de giver et forhåndstilsagn, inden man starter behandling.

Da du allerede har haft store udgifter, vil det være klogt allerede nu at få afklaret, om du kan forvente at få dækket tidligere og fremtidige behandlingsudgifter. I den forbindelse skal du sørge for at gemme diverse kvitteringer, så du kan dokumentere dit behandlingsforløb. Du er også bange for at miste dit arbejde. Arbejdsskadestyrelsen nedsatte i 2008 en enhed – Fastholdelsescentret – der behandler de arbejdsskadesager, hvor en særlig indsats for fastholdelse er nødvendig. Det centrale i sagerne er, at det skal være realistisk, at borgeren kan komme i arbejde igen. Forventes sygefraværet derfor at blive på mere end 12 uger, kan det tænkes, at din egen kommune eller Arbejdsskadestyrelsen opbygger

Mad/sundhed
Gitte Gross,
bromatolog,
centerleder i
Videncenter for
Fødevarer og
Sundhed

Arbejdsskader
Helle Thunø,
konsulent i FOA

Sociale forhold
Anne Dahl
Petersen,
socialrådgiver
i FOA

**Psykisk
arbejds miljø**
Pia Køhler Ryom,
arbejdspsykolog,
Arbejdsmedicinsk
Klinik i Ålborg

et samarbejde om en hurtig og parallel behandling af sagen. Fastholdelsescentrets Rejsehold deltager blandt andet i rundborde-samtaler med borgerne og sagens parter ude i kommunerne. Endelig er der også den mulighed, at der er tale om et arbejdsgiver/grundejeransvar i forhold til fald i ikke-saltet indkørsel. Men det vil vi foreslå, at du taler med din lokale FOA-afdeling om. Du gør allerede, hvad du kan for at blive fastholdt på arbejdsmarkedet. Du har medvirket til en muligheds-erklæring, og du har påtaget dig arbejdsopgaver, som du kan klare. Da tilbagevenden til arbejdet på normale vilkår ikke er muligt i en længere periode, så kan du sammen med din leder aftale en handleplan for det fremadrettede forløb. Du kan bruge din tillidsrepræsentant til at få udarbejdet en handleplan. Handleplanen skal bruges til at fastholde dig på ordinære vilkår for eksempel ved omplacering eller omskoling til andet arbejde. Du kan også bede din lokale FOA-afdeling om hjælp til fastholdelse. Rigtig god bedring.
Helle Thunø og Anne Pedersen

Min kollega har to sider

Jeg har et stort problem på min arbejdsplads. Vi er to og en leder i et ambulatorium – vi er alle tre social- og sundhedsassistenter. Min leder hører til på tre forskellige sygehuse i regionen, så vi ser hende sjældent – og næsten altid kun til møder. Min kollega er meget ensom og har været udsat for mange uheld, hendes mand flytter og vil ikke hjælpe, hun er i konflikt med sine børn og så videre. Min kollega betoner ofte, at hun er så glad for at have mig som kollega, og at jeg er den, hun bedst kan tale med. Men jeg oplever, at hun har to sider: én når lederen er der, og én når lederen ikke er der. Når lederen er til stede forsøger min kollega at mele sin egen kage og er ikke spor solidarisk med mig. Når vi er alene, er hun sød og venlig – og derfor svær at blive vred på. Jeg oplever også, at det vil føles som at sparke på én, der ligger ned at blive vred på hende. Med tiden har hun fået mange fordele af lederen – blandt andet løn-tillæg – alt sammen ting jeg ikke har fået. Efterhånden er jeg blevet

noget træt af situationen og er ved at blive et menneske, jeg ikke bryder mig om: mistænksom, misundelig med mere. Jeg er så meget i vildrede, at jeg overvejer at rejse. Kan du hjælpe?

Den misundelige

Svar

Jeg vil godt først sige, at jeg ikke finder, at du er misundelig – men utilfreds med gudernes ulige fordeling. Det lyder som om, din kollega er god til at få sin vilje – og spille på dine følelser. Det, at hun får dig til at blive mistænksom med mere, er da for mig at se et sundhedstegn – hun bruger jo alle 'kneb' og manipulerer groft med din godhed. I din situation finder jeg, at man kan – og skal – gøre to ting. For det første tale med din leder om, at du oplever, at goderne ikke er fordelt ligeligt, og at du gerne vil have, at det bringes i orden – og kom gerne med konkrete eksempler. For det andet synes jeg, at du skal lægge en distance til din kollega. Vær uforstyrrelig flink, men også distanceret. Hvis hun igen begynder at tale om egne private forhold og problemer, så sig: Jeg kan ikke rumme det lige nu, jeg tumler selv med noget. Hold dig til det rent faglige og forsøg at holde såvel dine egne som din

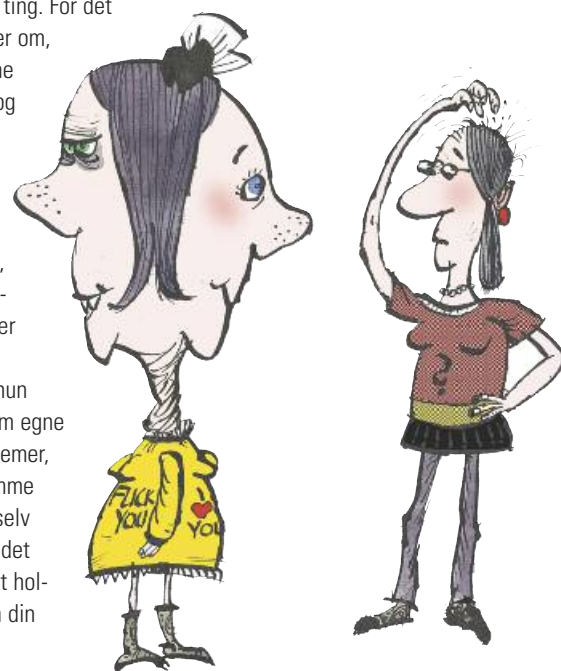
kollegas private forhold uden for arbejdspladsen. Kun på den måde kan du igen blive det gode menneske, du sikkert er.

At rejse fra et job, man er glad for på grund af en manipulerende kollega, vil da være ærgerligt.

Din historie er desværre ofte hørt – at man privat kommer for tæt på hinanden på arbejdspladsen, hvilket gør det svært at være faglig, professionel. Når man nærmest bliver venner på en arbejdsplads, kan det være vanskeligere at komme med kritik, udvikle nye ideer og stille de dumme spørgsmål, der ændrer tingene.

Jeg ønsker dig held og lykke.

Pia Ryom

Nye dagpengeregler

Af **Niels Mohr**

Foringelser. Som du kunne læse i seneste nummer af fagbladet, indførte et flertal i Folketinget drastiske forringelser for de ledige, hvor dagpengeperioden blev ændret fra 4 år til 2 år for alle ledige.

Hvis du er blevet ledig den

1. juli 2010 eller senere

Du har nu mulighed for at få dagpenge i 2 år (104 uger) inden for en periode på 3 år (156 uger). Forbrug af dagpengeperioden tæller tidligst fra den 5. juli 2010 (uge 27/2010). Indplaceringsdatoen vil altid være den første dato, hvor du får udbetalt dagpenge fra a-kassen.

Hvis du var ledig før 1. juli 2010 (overgangspersoner)

Fra den 5. juli har du maksimalt ret til dagpenge svarende til 2 år, men til gengæld bevarer du din referenceperiode på 6 år (312 uger). Hvis du den 5. juli 2010 har 2 år eller mindre tilbage af din dagpengeperiode, fortsætter du således uændret. Men hvis du den 5. juli 2010 ville

have haft ret til mere end 2 år, skæres perioden ned til 2 år, som du kan forbruge inden for den oprindelige referenceperiode på 6 år. A-kassen har midt i august udsendt et 'afkortningsbrev' til den gruppe af medlemmer, som det vedrører. Det vil sige den gruppe, som har fået en udbetaling i uge 27/2010 eller senere.

Bliver du ledig på et senere tidspunkt, og skal du fortsætte på din 'gamle' indplacering, vil du i forbindelse med a-kassens sagsbehandling også blive orienteret om nedsettelsen af dagpengeperioden.

Hvis du er født før 1. januar 1953 og fortsat har ret til efterløn

Ændringerne på dagpengeområdet har ikke nogen betydning for dig, da du allerede er sikret ret til dag-

penge helt frem til det tidspunkt, hvor du som 60-årig skal gå på efterløn.

Hvad sker der, når jeg har opbrugt mine 2 års dagpenge?

Mister du dagpengeretten før 2. juli 2012, kan du igen få dagpenge, når du har ½ års beskæftigelse (962 løntimer for fuldtidsforsikrede/629 løntimer for deltidsforsikrede), og genindplaceringen sker før 2. juli 2012.

Mister du dagpengeretten fra og med den 2. juli 2012, kan du igen få dagpenge, når du har 1 års beskæftigelse (1924 løntimer for fuldtidsforsikrede/1258 løntimer for deltidsforsikrede).

Slut med feriedagpenge til nyuddannede

Hvis man som nyuddannet (dimitteret) er indmeldt i a-kassen, kan man i dag få op til 15 feriedage med dagpenge fra a-kassen – dog afhængig af, hvornår man har afsluttet sin uddannelse. FOAs A-kasse forventer, at regeringen i efteråret fremsætter et lovforslag om, at nyuddannede (dimitteret) i fremtiden ikke længere vil kunne modtage feriedagpenge fra en a-kasse på ovenstående betingelser.

A-kassen regner også med, at der kommer lovforslag om, at man ikke længere optjener ret til feriedagpenge på grundlag af SVU (Statens Voksenuddannelsesstøtte) og VEU-godtgørelse (Voksen- og efteruddannelsesgodtgørelse).

Ændringerne, som sandsynligvis træder i kraft i ferieåret 2011/12, er en del af genopretningspakken – det vil sige den aftale, som regeringen og Dansk Folkeparti indgik i maj med det formål at genoprette dansk økonomi. ■

Du kan læse mere om de nye feriedagpengeregler på www.foa.dk/akassen

Hvad betyder det?

- **Dagpengeperiode:** Det antal uger, hvor du kan få dagpenge
- **Referenceperiode:** Den periode, dine dagpenge skal være brugt inden for.

Referenceperioden begynder den dag, dagpengeperioden starter. Referenceperioden er pr. 1. juli 3 år. Inden for de 3 år kan du højst få dagpenge i 2 år.

A-kassens callcenter – en udvidet service til dig

Hvis du har brug for at kontakte a-kassen uden for normal åbningstid, kan du ringe til vores callcenter på telefon 46 97 10 10.

Vi har åbent mandag til fredag kl. 16-20. Her kan du få hjælp, når du har brug for det.

På FOAs hjemmeside – www.foa.dk – kan du finde svar på de spørgsmål, der oftest stilles til a-kassen.

Ring og bliv medlem

Bliv medlem af FOAs A-kasse – det betaler sig. Mister du dit job, koster det dyrt at stå uden a-kasse.

Ring på telefon 46 97 37 00 mandag-torsdag kl. 08.30-20 og fredag kl. 16-20.

Vi klarer indmeldelsen pr. telefon.

Social-Sundhed Pædagogik Kost-Service Teknik-Service A-kasse Afdelinger

Mere indhold

hovedsamtale

Book tid til en rådighedssamtale

Hvis du har modtaget brev fra a-kassen om, at du skal til rådighedssamtale, kan du booke tid til samtalen her. Du skal bruge dit CPR-nummer og det samtalenummer, der står i brevet.

Sådan gør du:

1. Find dit samtalenummer i brevet fra a-kassen (f.eks. 117995)
2. Klik på "Book en rådighedssamtale"
3. Skriv dit samtalenummer og dit CPR-nummer
4. Vælg et tidspunkt for samtalen

> [Book en rådighedssamtale](#)

Senest redigeret den 26.07.2010

Hvis du vil ændre tid

Hvis du får brug for at ændre den tid du har booket, kan du gøre det her:

> [Ændre tid](#)

Bemærk

Du kan kun ændre tid, indenfor den periode der står i brevet fra a-kassen

Rådighedssamtalen

Ved rådighedssamtalen skal a-kassen vejlede dig om jobsøgning og kontrollere at du er til rådighed for arbejdsmarkedet.

> [Læs mere](#)

Har du spørgsmål?

Hvis du har spørgsmål, er du velkommen til at kontakte din lokale a-kasse eller callcentret:

> [Kontakt a-kassen](#)

> [Kontakt callcentret](#)

Book din rådighedssamtale på www.foa.dk/a-kassen

Af **Dorte Andersen**

Book selv. I løbet af efteråret får alle ledige medlemmer, der skal til 3-måneders rådighedssamtale, mulighed for selv at booke tid til samtalen på FOAs hjemmeside.

Siden maj har a-kasserne i afd. 1, KLS og Midtjylland tilbudt de ledige medlemmer, der skal til 3-måneders rådighedssamtale, at de selv kan booke en tid på FOAs hjemmeside. De har været tilfredse og synes, det er nemt og rart selv at vælge den tid, der passer dem bedst.

Den videre proces

I slutningen af september får medlemmerne i Region Syddjylland og Region Midtjylland mulighed for selv at booke en samtale, og i star-

ten af november kommer turen til resten af landet.

Hvordan booker jeg?

Hvis du skal til rådighedssamtale, får du et brev med et bookingnummer og en vejledning i, hvornår og hvordan du skal booke samtalen. Bookningen foregår på www.foa.dk/a-kassen, hvor du også vil finde hjælp til at komme i gang. Har du ikke adgang til en computer, kan du altid få a-kassens sagsbehandlere til at hjælpe med at booke en tid. ■

Gode råd til jobsøgning

FOAs A-kasse har udgivet en pjece med gode råd til jobsøgning. Du kan bruge den, uanset om du er ledig, nyuddannet, skal flytte eller bare vil prøve noget nyt.

I pjecen kan du læse om:

- hvor du kan finde det rigtige job for dig
- hvordan du skriver en god jobsøgning
- hvordan du klarer dig godt til en jobsamtale.

Læs også om, hvordan du undgår at spænde ben for dig selv, når du søger job. Det gør du for eksempel, hvis du hver gang sender den samme jobsøgning, eller hvis du ikke er godt forberedt til en jobsamtale.

Pjecen hedder *Når du søger job – gode råd til jobsøgning*.

Den er gratis, og du kan bestille den på

www.foa.dk/Forbund/Publikationer.

Voksenuddannelses-støtte nedsættes

Den økonomiske støtte til voksne, der går på efter- eller videreuddannelse, forringes som led i genopretningspakken.

Både VEU-godtgørelse og Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) sættes ned til 80 % af det højeste dagpengebeløb mod 100 % i dag. Nedsættelsen af satserne sker dog først i 2012.

Supervision

Jeg er mentor for hjemmehjælperne på SOSU-skolen i Brøndby og altid glad for at læse artiklerne i *fag og arbejde*. I juli-august-nummeret læste jeg artiklen *Supervi-*

sion giver trivsel. Lærerigt, når jeg skal fortælle hjælperne, hvordan supervision også kan bruges. ■

Annie Horn

Har lige løn for lige arbejde

Jeg forstår ikke, at fagbladet bruger tid og plads på et problem, som ikke er udbredt i mange af de faggrupper, som FOA repræsenterer. Brand- og ambulancefolk, sosu'er og så videre har lige løn for lige arbejde.

Tag for eksempel mit fag – brandmand. Her er det udelukkende stillingen, der bestemmer lønnen. En brandmand er en brandmand – uanset om det er en mand eller kvinde – ligesom en sygeplejerske er en sygeplejerske uanset køn. Så prøv at kaste jer over noget mere relevant at skrive om og for 'os' i bladet. ■

Brandmand Benny Brandrup

Skriv til
fag og arbejde
redaktionen@foa.dk
Husk: Redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte, når pladshensynet kræver det.

Flov på mit fags vegne

Strejken for flere hænder og mere i løn ... Jeg er flov på mit fags vegne. Den debat, der raser i aviser her i sommervarmen om svigt – kollegaer der bruger tid på café og handler ind – gør mig så flov over at være i plejesektoren.

Jeg er sikker på, der er mange gæve piger, der gør, hvad de kan for at nå hverdagens opgaver og knap

har tid til deres eget toiletbesøg eller spisepause.

Men jeg opfatter det også sådan, at der er nogle, der bliver presset ind i dette fag, som slet ikke har lyst til det. I sundhedsfaget skal man have sit hjerte med sig og have et godt menneskesyn. ■

Sosu-assistent Anne-Marie Høi

Snyd i hjemmeplejen

Ja, der har da hele tiden været snydepelse og andre, der har lusket rundt og ladet andre tage slæbet både i hjemmeplejen og på plejecentrene. Det fremmer heller ikke sagen, at kommunerne ind imellem har personer i aktivering, som de sætter pistolen i ryggen på, mens de bliver dikteret at søge ind på sosu-skolerne. Jeg siger ikke at alle, men at nogle af disse personer ikke har overskud til at tage vare på hverken sig selv eller andre – så måske skal der i første omgang findes andre løsninger for dem.

Jeg er glad for, at der er sat fokus på problemet, og jeg ser helst snyderiet stoppe, så den faglige stolthed må herske rundt på arbejdspladserne. Når jeg tænker tilbage på især tiden på sygehjælper-skolen for efterhånden mange år siden, hvor vi fik en hammergod uddannelse, så undrer jeg mig. Hvordan kan nogen vælge at sløse med ansvaret og svigte de mennesker, de er sat til at nære omsorg for? ■

Else Lindved Clausen

Hjemmepleje-sagen må ikke gå for vidt

Problemer, som dem hjemmeplejen har i øjeblikket, skal tages alvorligt. Og de medarbejdere, som ikke føler ansvar for deres arbejde, skal mærke konsekvensen. Men de mange sager stempler desværre hjemmeplejen som helhed – hvilket virkelig er synd og skam for et i forvejen presset, men meget vigtigt område. Lige nu er hjemmehjælpere jaget vildt i Danmark, og har man sin uniform på, kigger man sig konstant over skulderen.

I dag skulle jeg eksempelvis købe en avis til en bruger på tanken, og da jeg gik derind tog jeg mig selv i at tænke: »Åh nej, nu tror alle, at jeg læser avis i min arbejdstid.« Derfor er mit budskab til politikere, befolkning og presse: Lad nu være at lade dette løbe løbsk, og gør jer i stedet umage for at vise det store flertal af dygtige og ansvarsbevidste hjemmehjælpere tillid! ■

Liv Holm Andersen

Besøg vores hjemmeside og ring og få en snak om dine muligheder for at blive vikar hos det foretrukne vikarbureau inden for sundhedssektoren.

39 69 10 89

www.personalegruppen.dk

Politisk parti eller fagforening

Jeg læser med interesse medlemsbladet og følger den offentlige debat.

Det ville være rart at kunne åbne sit fagblad og ikke få en fornemmelse af, at det er en lang propaganda for venstrefløjen. Det ønsker jeg ikke mit kontingent brugt på. Jeg bliver altid trist til mode, når de højtbetalte fagbosser konstant beklager sig over nedskæringer og besparelser.

Jeg vil gerne understrege, at jeg sagtens kan finde på en masse forbedringer. Dog savner jeg, at nogen siger, at vi har en velfærd, vi kan være bekendt. Der er jo også i en årrække blevet ansat flere, og der er kommet flere penge til – takket være Dansk Folkeparti.

Rigtig mange ældre er glade for deres hverdag.

Jeg arbejder selv i ældreplejen og er stolt af mit fag. Forholdene kan jo altid forbedres, men ofte er det holdningsændringer, der skal til.

Jeg mener helt bestemt, at velfærdens skal kritiseres, når det er på sin plads.

Efterhånden er det bare blevet sådan, at man kun hører om de dårlige ting, og det passer ikke på min arbejdsplads og min virkelighed.

Jeg synes, at fagbosserne skulle tale ældreområdet op – i stedet for ned.

Det fortjener medlemmerne og vores gamle. ■

M. Rugaard, sygehjælper, medlem af FOA og Dansk Folkeparti

FOA er klar til at hjælpe

Serviceløfter. Som medlem af FOA kan du få hjælp til et løntjek, få hjælp ved arbejdsskader og meget andet. Ofte er det vigtigt, at du hurtigt går til FOA, hvis noget brænder på.

Er du sikker på, at du får den løn, du har krav på? Kan der være kludder i pensionsindbetalingerne, uden at du har opdaget det? Er du i fare for at blive sagt op?

Hvis spørgsmålene giver dig uro i maven, skulle du måske hive fat i din tillidsrepræsentant eller taste nummeret til din FOA-afdeling. Som medlem af FOA har du nemlig krav på at få hjælp i en række situationer. Serviceløfterne gælder alle medlemmer – hvad enten du er ledig eller i arbejde.

Sådan får du hjælp?

Får du brug for rådgivning, skal du i første omgang kontakte den tillidsvalgte på din arbejdsplads.

Hvis du er ledig eller ikke kan få fat på den tillidsvalgte, ringer du direkte til din FOA-afdeling.

De 11 serviceløfter

- Løntjek
- Rådgivning ved opsigelse
- Løfte om tjek af ansættelsesbevis
- Hjælp til vurdering af arbejdsmiljø
- Hjælp ved arbejdsskader
- Løfte om hjælp ved sygefravær
- Bistand hvis du får svært ved at fastholde jobbet
- Hjælp til jobsøgning
- Vi arbejder for at din faglige indsats bliver anerkendt
- Vi arbejder for uddannelser af høj kvalitet
- Hjælp ved større forandringer på arbejdspladsen

Hvor hurtigt får du hjælp?

I afdelingen vil man behandle din henvendelse og give en tilbagemelding på, hvornår du kan forvente at få et svar. Du skal aldrig vente mere end fem arbejdsdage, før du får en reaktion på din henvendelse. Enten med et svar på dine spørgsmål eller med en besked om, hvordan din sag bliver behandlet. Hvis dit problem kræver et møde med en person i afdelingen, bliver det inden for 15 arbejdsdage.

Opsigelser og sygefravær kræver hurtighed

I sager om opsigelser er tidsfristerne anderledes. Her skal der nemlig ofte reageres hurtigt på grund af korte frister om varslinger. Når du har kontaktet din afdeling, går der højst tre dage, før du får forslag til, hvad FOA kan gøre i din sag. Også ved bistand i forbindelse med sygefravær kan du få hurtigere hjælp. Her gælder, at du skal aftale tid mindst fem arbejdsdage i forvejen, hvis FOA skal rådgive dig før møder med andre instanser – eksempelvis når du skal til samtale på kommunens sygedagpengekontor. ■

Læs mere på www.foa.dk/11serviceløfter

ILLUSTRATION: BOB KATZENELSON

LOPLUS-SHOP.DK: NYE VARER I SHOPPEN

Der er kommet nye stærke tilbud i LO Plus Shoppen. Du finder mere end 5.000 varer i shoppen. Du finder shoppen på www.loplus-shop.dk

RAADVAD CARAT KNIVSÆT

Et knivskarpt og lækkert japansk kokkesæt, der består af 3 dele: urtekniv 7 cm, japansk grøntsagskniv 12 cm samt japansk santukokniv 16 cm.

- Design Mads Odgård
- Perfekt balance
- 10 års garanti

Vejl. pris 947 kr.
Din pris 520 kr.

SPAR
427 kr.

SPAR
2.249 kr.

REJSESÆT – SERGIO REJSETASKE & TOILETTASKE

Rigtig lækkert rejsesæt bestående af en Sergio-rejsetaske samt en Sergio-toilettaske begge i lækkert blødt kalveskind og overfladebehandlet. Farve: Sort.

Tasken er derudover foret med et stribet polyester-foer med lommer inkl. detaljer til mobil m.m. Ekstra kraftig bund med påsatte stålknopper og med dobbeltsyede stikninger, som gør tasken ekstra stærk og holdbar.

Mål: 54 x 21 x 30 cm

Vejl. pris 2.999 kr. Din pris 750 kr.

SPAR
444 kr.

SKAGEN DESIGN – DAMEUR

Elegant dameur i 100% rustfri stål. Modellen er slimline med integreret længe og Swarovski-sten. Fås med 4 forskellige farver urskive (sort, lyserød, lyseblå og hvid).

Vejl. pris 1.299 kr. Din pris 855 kr.

SKAGEN DESIGN – HERREUR

Lækkert herreur fra Skagen Design med rødguldsfarvet urkasse i rustfrit stål samt en brun urskive og læderrem.

Vejl. pris 1.098 kr.
Din pris 798 kr.

SPAR
300 kr.

SPAR 4%

FALK LAURITSEN: SAWASDEE THAILAND

Denne fantastiske rundrejse tager dig med til det smukke Nordthailand, hvor naturen og kulturen er fascinerende og befolkningen charmerende. Denne del af landet er den mest frodige, med et dejligt temperament og behageligt klima. På denne rejse bor du på samme hotel under hele rundrejsen. Rejsen er 15 dage – kombineret med badeferie i Hua Hin. Kom med – eventyret venter.

Specialpris den 18/11 til LO Plus-medlemmer fra kun: 13.998 kr. Du får yderligere 4% i rabat, når du bestiller hos Falk Lauritsen på 7010 2688 – oplys blot, at du er LO Plus-medlem ved bestilling.

Praktiske oplysninger

- 1 Tilmeld dig nyhedsbrevet fra LO Plus på www.loplus.dk. Så bliver du løbende opdateret om nye steder, hvor du kan få rabat.
- 2 Læs mere om LO Plus Guldkort på www.loplus-guldkort.dk. Medlems-, rabat- og betalingskort i ét.
- 3 Har du mistet dit medlemskort til FOA – og dermed også dit LO Plus rabatkort – kan du genbestille et kort på tlf. 70 10 20 60 eller på www.loplus.dk/genbestilkort.

Danmarks bedste husforsikring

SPAR 10%

ALKA: SIDSTE ÅR BLEV 191.010 HUSEJERE RAMT AF SKADER

– så er det godt at have Danmarks bedste husforsikring.

Nu har Alka samlet nogle af de bedste dækninger på markedet i én enkel forsikring. Den dækker både bedre og mere og er derfor Danmarks bedste husforsikring. Som medlem af FOA kan du tilmed opnå store rabatter, hvis du samler dine forsikringer hos Alka. Har du din familieforsikring hos Alka får du 10% rabat på alle dine private forsikringer.

Se mere på alka.dk/hus eller ring 70 12 14 16.

EUROMASTER ER EKSPERTER I DÆK...

Men vi hjælper dig også gerne med:

- Alufælg & stålfælg
- Styrtejødumåling
- Feriecheck
- Olieskift
- Klargøring til syn
- Opbevaring af dine hjul
- Brems
- Udstødning

SPAR 300 kr

I hele september får du 300 kr. i rabat til mekanisk arbejde. Du finder nærmeste dækcenter på www.euromaster.dk eller ved at ringe til 87 28 28 28. Husk at du hos Euromaster får 10% LO Plus rabat på dæk og fælg.

Hvis du bliver ramt af en kritisk sygdom

Forsikring. Kontakt PenSam, hvis du bliver ramt af en kritisk sygdom. Forsikrings-selskabet får nemlig ikke automatisk besked, når en kunde rammes af kritisk sygdom.

Får du sklerose, kræft, blodprop eller en anden kritisk sygdom – så kontakt straks PenSam.

Forsikring ved visse kritiske sygdomme er nemlig en del af de obligatoriske gruppeforsikringer i pensionsordningerne i PenSam. Er du omfattet af en pensionsordning i PenSam – og du og din arbejdsgiver indbetaler eller du selv indbetaler eller er omfattet af opretholdt dækning og er under 65 år – kan du have ret til at få et beløb fra forsikringen.

Det er vigtigt, at du giver PenSam besked så hurtigt som muligt. Så snart PenSam har fået dokumentation fra din læge eller hospital om din sygdom, behandler de hurtigt din sag. Dækningen er livsbetinget, hvilket betyder, at du skal være i live, når PenSam modtager ansøgningen.

Hvad dækker forsikringen?

Følgende diagnoser er omfattet af Forsikring ved visse kritiske sygdomme:

- Slagtilfælde (*apopleksi*)
- Sækformet udvidelse af hjernens pulsårer (*intrakranielt sakkulat aneurisme*)
- Planlagt bypassoperation i hjertets kranspulsårer (*planlagt bypassoperation af koronarsklerose*)
- Akut blodprop i hjertet (*hjerteinfarkt*)
- Hjerteklapsygdom
- Kritiske former for kræft
- Livstruende nyresvigt
- Planlagt større organtransplantation
- Sklerose (*dissemineret sklerose og ALS*)
- Muskelsvind og neuromuskulære sygdomme
- Arbejdsbetinget hiv og smitte med

hiv ved blodtransfusion (*infektion med hiv-1*)

- Parkinsons sygdom
- Kardiomyopati
- Aortasygdom (*sygdom i hovedpulsåren*)
- Følger efter Borrelia-infektion (*TBE*) i nervesystemet efter flåtbid
- Følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse
- Visse godartede svulster
- Blindhed
- Døvhed
- Alzheimers sygdom
- Terminal sygdom

Hvis du bliver ramt flere gange

Du kan godt få en forsikringssum udbetalt flere gange, hvis du er så uheldig at blive ramt af flere forskellige kritiske sygdomme. Men forsikringen dækker ikke den samme diagnose flere gange.

Der kan dog ske udbetaling for 2. gangs kræft, hvis der er gået mere end 7 år fra afslutningen af behandlingen af første kræftsygdom til diagnosticering af 2. kræftsygdom, og hvis der ikke er medicinsk sammenhæng mellem de 2 diagnoser (spredning eller tilbagefald).

Du kan også få flere udbetalinger fra forsikringen, hvis du skal have en planlagt større organtransplantation – men kun hvis der er tale om transplantation af

forskellige organer. PenSam udbetaler dog ikke sum ved visse kritiske sygdomme, hvis du får stillet en ny diagnose mindre end 6 måneder efter, du har fået stillet en anden diagnose, som har medført udbetaling.

Forældelse

Derudover skal du være opmærksom på, at din ret til en udbetaling bliver forældet, hvis du ikke anmelder, inden for et bestemt tidsrum.

Reglerne om forældelse afhænger blandt andet af, hvornår du blev syg og hvilken pensionsordning, du er omfattet af. Forældelsesfristen kan være fra 2 til 3 år fra diagnosetidspunktet. Du kan altid kontakte PenSam, hvis du er i tvivl, om din ret til en udbetaling er forældet.

Læs mere på hjemmesiden

Listen på denne side angiver de kritiske sygdomme, der er omfattet af forsikringen. Du kan læse mere om disse sygdomme på www.pensam.dk eller i forsikringsbetingelserne, som du kan få tilsendt ved at kontakte PenSam. Og du er selvfølgelig altid velkommen til at kontakte en af Pensams kundeservice på telefon 44 39 34 41, hvis du har spørgsmål til forsikringen. ■

Brønderslev

Seniorklub. Ved sidste års kommunalvalg satte fhv. borgmester Lene Hansen sig igen i borgmesterstolen. Hvordan er det første år så gået, og hvordan ser fremtiden ud? Kom, hør og spørg 21. september kl. 14. *Venlig hilsen p.b.v. Ellen Hermansen*

Frederikshavn

Aflysning. Udflugten til Silkeborg-Århus 7.-8. september er aflyst. 13. oktober kl. 14 kommer Christina Beck Hansen og fortæller og viser billeder om sine 3 år i Kina med tilmelding 6. oktober. 17. november kl. 17 er der aftenfest, hvor vi vil hygge os med god mad og musik. Pris 125 kr. ekskl. drikkevarer. Sidste tilmelding og betaling er 10. november.

Holstebro

Foredrag for pædagogmedhjælpere og dagplejere 3. november kl. 19 i FOAs lokaler, Magnus Kjærs Gade 6-8, Holstebro. Frede Bräuner er en både underholdende og provokerende person, som via en lang række kostforsøg blandt børn og unge har erfaret, hvilke sammenhænge der er mellem børns kost og deres adfærd og indlæring. Tilmelding senest 27. oktober. **Generalforsamling** i faggruppeklubben for pæda-

gogmedhjælpere. Dagsorden ifølge faggruppeklubben vedtægter. Mød talstærkt op 16. november kl. 19 og gør din indflydelse gældende i afdelingens lokaler, Magnus Kjærs Gade 6-8, Holstebro. Klubben er vært ved et let traktament kl. 19 og tilmelding her til skal ske senest 12. november på tlf. 46 97 14 14 eller på mail til holstebro@foa.dk.

Horsens

Juletræ. 5. december afholdes igen i år juletræsfest på Scandic Hotel Bygholm Park. Der bliver afholdt juletræ både formiddag og eftermiddag – læs nærmere om det i FOA lokal nyt, som er udkommet eller på vores hjemmeside www.foa.dk/horsens. *Venlig hilsen Kirsten Jensen*

Mariagerfjord

Generalforsamling i afdelingen 28. oktober kl. 18 i Oue Hallen, Skolemarken 2 A, Oue. Spisning kl. 18 og generalforsamling kl. 19. Dagsorden iflg. lovene. På valg: 1 bestyrelsesmedlem for 2 år, 1 bestyrelsesmedlem til Teknik- og Servicesektoren iflg. lovene, 2 bestyrelsessuppleanter for 1 år, 2 bilagskontrollanter for 2 år og 2 bilagskontrollantsuppleanter for 1 år. Indkomne forslag, skal være afdelingen skriftligt i hænde senest 20. oktober kl. 12. Revideret regnskab samt indkomne forslag ligger til gennemsyn i afdelingen 7 dage før generalforsamlingen og på hjemmesiden. Skriftlig beretning kan afhentes i afdelingen 14 dage før generalforsamlingen eller ses på afdelingens hjemmeside. Seneste og bindende tilmelding til spisning er 18. oktober på tlf. 98 51 21 11. *På bestyrelsens vegne, formand Kenn Andreasen*

Pædagogisk Sektor. Årsmøde og generalforsamling 8. september kl. 19 i Hobro idrætscenter for dagplejen og pædagogmedhjælperne. Dagsorden ifølge vedtægterne. Tilmelding senest 7. september kl. 15 på tlf. 46 97 13 73. *Med venlig hilsen Jonna Hansen*

Social- og Sundhedssektoren. Generalforsamling 29. september kl. 17 og med spisning kl. 17.45 i Multihallen, Amerikavej 22, Hobro. Dagsorden ifølge lovene. På valg for 2 år: Næstformand Ingrid Kjær, modtager ikke genvalg. Bestyrelsesmedlemmer for 2 år: Elly Andersen, Kjeld Petersen og Marion Kronbo – alle er villige til genvalg. Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen – herunder også valg af næstformand – skal være sektorbestyrelsen skriftligt i hænde senest 8 dage før generalforsamlingen. Kl. 19 opfører Rejsescenen teaterstykket *Hvis tårer var guld*. En forestilling om vold i alle dens groteske former. Susanne Lana binder stykket sammen med inderlige sange, en inderlighed sunget af en person, som i mange år selv har levet med vold i sine parforhold. Kom og gør brug af dine rettigheder på generalforsamlingen og få samtidig en god aften med sjov og alvor. Sidste og bindende tilmelding til spisning er 24. september kl. 12 på tlf. 98 51 21 11. *På sektorbestyrelsens vegne Annette Press*

Marie Christensens legat

Kvinder, der bor midlertidigt på kvinde- og mødre hjem, stiftelser og institutioner med videre, kan ansøge Marie Christensens legat om legatportioner til for eksempel uddannelse og boligetablering. Samtidig kan de nævnte institutioner ansøge legatets bestyrelse om midler til bygningsmæssige forbedringer til gavn for brugerne.

Ansøgningsblanketter og nærmere oplysninger kan fås ved henvendelse til: FOA – Fag og Arbejde, Staunings Plads 1-3, 1790 København V, tlf. 46 97 23 18.

Ansøgninger skal være i hænde senest den 31. oktober.

Vindere i MedlemsPulsen

Hver måned trækker vi lod blandt deltagerne i FOAs medlemspanel, MedlemsPulsen. Hovedpræmien er et weekend-ophold for to på et Comwell-hotel i Danmark.

Har du endnu ikke tilmeldt dig MedlemsPulsen, kan du stadig nå det. Du skal være medlem af FOA – Fag og Arbejde, have en e-mail-adresse og så skal du have tid og lyst til at deltage i 4-8 undersøgelser hvert år.

Du bliver deltager ved at gå ind på www.foa.dk/medlemspulsen og besvare en række spørgsmål. Vinderne i juli/august-nummeret var:

Weekend-ophold

Pia Nielsen, Københavnsvej 107, 4600 Køge

Gavekort a 250 kroner til Coop

Mette Marie Ørbæk, Sønderholm Hedevej 9, 9240 Nibe
Joan Bihl-Nielsen, Esben Snares Vej 16, 7100 Vejle
Stine Larsen, Baneløkken 16, 1. th., 2730 Herlev
Kristian Bro Jensen, Vestergade 28 A, 1. tv., 8900 Randers C
Susanne Kristensen, Gurvej 32, 3000 Helsingør

Vinderne får direkte besked.

Tillidsrepræsentant?

Find en liste over FOA-medlemmer på din arbejdsplads på www.tillidszonen.dk

 TILLIDSZONEN

– dit værktøj i hverdagen

Silkeborg-Skanderborg

Generalforsamling i afdelingen 6. oktober kl. 19 i det nye Medborgerhus, Bindslevs Plads 5, Silkeborg. Dagsorden ifølge lovene. Forslag, herunder forslag til valg af fuldtidslønnest næstformand, skal være afdelingen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen. Alle medlemmer modtager skriftligt materiale i løbet af uge 37. Materialet samt evt. forslag m.v. kan læses på afdelingens hjemmeside www.foa.dk/silkeborg-skanderborg eller bestilles i afdelingen 14 dage før generalforsamlingen på tlf. 46 97 20 20. Der vil i forbindelse med afdelingens generalforsamlingen være spising fra 18-18.45 samt kaffe med kage under selve generalforsamlingen.

På afdelingens vegne, afdelingsformand Ulla Gram
Pensionsrådgivning Silkeborg. Som en service for medlemmerne vil en pensionsrådgiver fra PenSam være til rådighed for medlemmerne på FOA kontoret, Dalgasgade 24, Silkeborg, 13. og 27. september kl. 12-14.30. Såfremt du ønsker at tale med vejlederen, kan du træffe aftale om tidspunkt på tlf. 46 97 20 20.
Pensionsrådgivning Skanderborg. Som en service for medlemmerne, vil en pensionsrådgiver fra PenSam være at træffe på vores kontor i Skanderborg 28. september kl. 13-15.30. Såfremt du ønsker en samtale kan der laves aftale med PenSam på tlf. 44 39 33 31.

Kurser. Tænd & Sluk 1 for begyndere 13.-14. september – introduktion samt øvelser i Word og søgning på nettet. Tænd & Sluk 2 for øvede 22.-23. september – introduktion samt øvelser i Excel og flere øvelser i Word. Kreativ Layout for meget øvede 25.-26. oktober – PowerPoint, indsættelse af billeder og tekst, øvelser i word, A5-foldere, visitkort med multimedieklip, download billeder fra nettet. Picasa-billedbehandling 3. november – introduktion til det gratis billedbehandlingsprogram Picasa. Alle kurser foregår i FOA Huset, Dalgasgade 24, Silkeborg fra kl. 8-16. Tilmelding på tlf. 46 97 20 17.

Datalogikken. Efterårsåbningstider i Dat@logikken: torsdage i ulige uger fra kl. 17-20. 2. september almindelig åbning. 16. september temaaften: E-boks. 30. september almindelig åbning. 14. oktober tema-

aften: Beskyttelse af pc. 28. oktober almindelig åbning. 11. november temaaften: Sikker internethandel. 25. november almindelig åbning. 9. december temaaften: CV/Jobbank. Det er gratis at benytte data-stuen, så bare mød op i Dalgasgade 24, Silkeborg.

Social- og Sundhedssektoren. Generalforsamling 2. november fra 19-22 på Hotel Skanderborghus, Dyrehaven 3, Skanderborg. Der er valg til faggrupperne fra kl. 17. Dagsorden ifølge lovene. Forslag, herunder forslag til valg af fuldtidslønnest næstformand, skal være sektoren i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen. Alle medlemmer modtager skriftligt materiale i løbet af uge 41. Materialet samt evt. forslag m.v. kan læses på afdelingens hjemmeside www.foa.dk/silkeborg-skanderborg under SOSU-sektoren eller bestilles i afdelingen 14 dage før generalforsamlingen på tlf. 46 97 20 20. Der vil i forbindelse med generalforsamlingen være spising fra 18-18.45, og kaffe med kage under selve generalforsamlingen. *På bestyrelsens vegne, sektorformand Lone Smedegaard*

Pædagogisk Sektor. Generalforsamling 26. oktober fra kl. 19-22 i det nye Medborgerhus, Bindslevs Plads 5, Silkeborg. Dagsorden ifølge lovene. Forslag, herunder forslag til valg af fuldtidslønnest formand, skal være afdelingen i hænde senest 14 dage før generalforsamlingen. Alle medlemmer modtager skriftligt materiale i løbet af uge 41. Materialet samt evt. forslag m.v. kan læses på afdelingens hjemmeside www.foa.dk/silkeborg-skanderborg eller bestilles i afdelingen 14 dage før generalforsamlingen på tlf. 46 97 20 20. Der vil i forbindelse med generalforsamlingen være spising fra 18-18.45, og kaffe med kage under selve generalforsamlingen. *På bestyrelsens vegne, sektornæstformand Anette Neist*

Seniorklubben arrangerer lokalhistorisk foredrag 4. oktober kl. 14. Pris 30 kr. Tilmelding på tlf. 46 97 20 20 senest 8 dage før arrangementet.

Skive

Seniorklubben. Foredrag med præst Jørgen Frost (livsvilkår og stress) 16. september kl. 14 i FOAs mødelokal, Slotsgade 7, 1. sal, Skive. Pris 50 kr. inkl. kaffe m/brød. Husk tilmelding senest 10. september.

Sønderborg

Seniorklub. Løvfaldstur 16. september kl. 13.30 er der kørsel fra FOA, Damgade 104 gennem Nørreskov og til Dyrvig Badehotel på Nordals – aktivitetsnr. 9741-10-00-84. Der drikkes vi kaffe kl. ca. 15. Pris ca. 50 kr. for kaffe og brød. Tilmelding 26. august-10. september. Husk ved tilmelding at fortælle, om du selv kører og har plads i bilen, eller om du ingen køremulighed har. Bowling 7. oktober kl. 13 i 1 time i Bowlingcentret – aktivitetsnr. 9741-10-00-92 og derefter kaffe m. brød i FOA, Damgade 104. Pris 50 kr. Tilmelding 13. september-1. oktober. Hygge og lotto-spil 4. november kl. 14 i FOA, Damgade 104 – aktivitetsnr. 9741-10-00-93. Pris 30 kr. for kaffe og brød

inkl. 1 plade, ekstra plader 5 kr. Tilmelding 7. oktober-29. oktober. Julefrokost 25. november kl. 12.30 i FOA, Damgade 104 – aktivitetsnr. 9741-10-00-94. Det er med musik. Tilmelding 1.-19. november. *Bestyrelsen ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår*

Odense

Seniorklub Gruppe D. Bankospil 9. september kl. 12.30 med medbragte madpakker og amerikansk lotteri i kaffepausen, Tolderlundsvej 7. Bankospillet begynder kl. 13.30. Kom og vær med så vi kan hygge os sammen. 23. september kl. 14 i FOA Vesterbro afholdes der et arrangement i Fællesklubben. Der vil blive spillet en revy, *De gode gamle dage*. 14. oktober Tolderlundsvej 7 kl. 14 indbyder bestyrelsen til et par hyggelige timer sammen med Anders W. Bertelsen, der vil komme og fortælle om fynske dialekter. Kom og vær med, vi tror det bliver en morsom dag. 20. oktober kl. 13 i FOA Vesterbro har klubben 30 års jubilæum. Vi ville gerne holde et brag af en fest, men da pengene i klubben er små, nøjes vi med lidt mindre. Der serveres en 3-retters menu med en ½ fl. vin pr. person. Vi synger nogle sange og Joan spiller op til dans. Så mød op med godt humør, så skal vi nok få en festlig dag. Pris 150 kr. med tilmelding senest 14. oktober.

Svendborg

Medlemsarrangement. Besøg på Fattiggården beliggende Viebæltet i Svendborg 9. oktober. Vi mødes kl. 12.45 i porten v/FOA Svendborg, Møllergade 56, Svendborg og går op til Fattiggården. Kl. 13 Rundvisning på Fattiggården – varighed ca. 1½ time. Kl. 14.30 er FOA vært ved kaffe og lagkage i FOAs lokaler. Pris 50 kr. Der kan maks. deltage 25 personer. Tilmelding og betaling skal ske til afdelingens bogholderi senest 23. september.

Frederikssund

Foredrag 15. september kl. 13.30 i FOA Huset, hvor drabschef fra Københavns Politi Ove Dahl kommer og fortæller om livet i afdelingen – om dansk politi/Københavns Politi og om drabsefterforskning. Ligeledes berettes om samarbejdet med kriminalteknisk afdeling, retsmedicinerne og pressen. Der bliver bagefter tid til at stille spørgsmål.

Vinsmagning 13. oktober kl. 13.30 i FOA HUSET med Henning Pedersen fra Rødovre, der holder foredrag om vine fra Sydfrankrig. Vi skal smage på de dejlige dråber og Henning viser ligeledes lysbilleder fra området. Der vil på grund af udgiften til vinene være en deltagerpris på 60 kr. pr. person denne dag. Billetter til denne spændende eftermiddag kan købes på de forudgående møder.

Midtsjælland

Efterlønsmøde 15. september. Tænk du på at gå på efterløn? Mød op til mødet og hør om dine muligheder. Tilmeld dig på tlf. 46 97 19 70 eller på mail midtsjaelland@foa.dk senest 3 dage før.

Valgmøde i a-kassens lokale valgkreds. I henhold til a-kassens vedtægter §§ 20 og 24, indkaldes hermed til valgmøde med valg af delegerede og suppleanter for disse samt indstilling af hovedbestyrelsesmedlemmer og suppleanter for disse. Mødet afholdes 16. september kl. 17 i afdelingens lokaler på Japanvej 2 i Slagelse. Læs dagsordenen på hjemmesiden.

Hvad er det værd? Få vurderet dine 'skatte' af Steffen Dinesen 30. september – læs mere på hjemmesiden.

Hvis tårer var guld. Tankevækkende teaterstykke om vold i alle dens groteske former – med bl.a. Susanne Lana. Stykket spilles 5. oktober – gratis adgang. Læs mere på hjemmesiden.

Udbrændt på arbejdet? Kom og hør Pernille Rosenkrantz Theil 7. oktober om at være udbrændt på arbejdet – og om at vende tilbage. Læs mere på hjemmesiden.

Howdan overlever man med en teenager i huset? Foredrag 1. november – læs mere på hjemmesiden.

Det tyrkiske landkøkken. Deltag i kurset og overrask din familie med nye, lækre retter! Læs mere på hjemmesiden.

Kandis-koncert i Tyskland 10.-12. december. Oplev Kandis og Butterflies på en 3-dages tur i Lindstow. Prisen er 1.100 kr. for medlemmer af FOA Midtsjælland – for ledsager 1.585 kr. Tillæg for enkeltværelse 510 kr. Tilmelding og betaling til Gunner Olsen på tlf. 50 92 58 72 senest 1. oktober. Der er plads til 44 deltagere og tilmelding vil være efter først til mølle-princippet. Læs mere på hjemmesiden.

Pc-kurser i efteråret – læs mere på hjemmesiden – læs mere om internet og mail samt pc for begyndere.

Seniorerne i Slagelse. Bankospil 15. september kl. 14. Husk en pakke til en værdi af ca. 25 kr. Vi udsætter 2 kurve i præmie. Hvor intet andet er anført afholdes arrangementerne i lokalerne på Japanvej 2 i Slagelse. Der er gratis adgang med ledsager og der er gratis kaffe med brød samt øl og vand. **Vintermøde** 13. oktober kl. 14. Vi får besøg af Annas Mode, som viser og fortæller om tøj til damer og herrer.

Julemarked i Rostock 1. december. Vi kører fra Japanvej 2 i Slagelse kl. 6.30 og fra Byagervej i Fuglebjerg ved hallen kl. 6.50. Vi skal sejle kl. 9, og vi spiser morgenmad ombord på færgen. Ved ankomsten til

Tjek din løn på nettet:
www.foa.dk/lon

Rostock besøger vi grænsebutikkerne og kører derefter til julemarkedet. Vi skal sejle fra Rostock kl. 17, og vi spiser middag om bord. Vi er i Slagelse ca. kl. 21. Pris for medlemmer 250 kr. og ledsager 300 kr. Prisen dækker buskørsel, morgenmad, middag med en øl, vand eller et glas vin. Tilmelding og betaling starter 15. september og slutter 9. november. Der er plads til maks. 50 deltagere. Tilmelding på tlf. 46 97 19 70 eller mail midtsjaelland@foa.dk. Julefrokost 8. december kl. 13. Til frokosten serveres øl, vand og snaps. Pris for medlemmer 150 kr. og for ledsager 200 kr. Husk en julegave til 25 kr. Tilmelding og betaling på tlf. 46 97 19 70 eller mail midtsjaelland@foa.dk senest 23. november.

Seniorerne i Ringsted. Løvfaldstur 7. oktober kl. 11.15. Vi skal ned til Frederik den 2. i Slagelse og spise middag. Derefter tager vi til Andersvænges Museum og slutter af med eftermiddagskaffe på Kongskilde Friluftsgård. Pris 200 kr. pr. person. Tilmelding på tlf. 29 21 04 74. Vi kører fra det gamle FOA-hus på Østre Parkvej 2 G i Ringsted. **Generalforsamling** 4. november kl. 13.30 med efterfølgende bankospil. Husk en pakke til ca. 25 kr. **Julefrokost** 2. december kl. 13.

Nordvestsjælland

Møde for faggrupperne i Social- og Sundhedssektoren og Kost- og Servicesektoren 28. september kl. 17-21 i FOA Nordvestsjælland, Banegårdspladsen 3, Kalundborg. Der serveres en let anretning, så af hensyn til dette, er tilmelding nødvendig senest 23. september på telefon 46 97 14 77. *Med venlig hilsen og på gensyn, sektorformand Anne Juul*

fag og arbejde

fagbladet for FOA

Sidste frist

for aflevering af stof til afdelinger og klubber

Blad	Sidste frist	Udkommer
sept.	3. aug.	2. sep.
okt.	27. aug.	30. sep.
nov.	30. sep.	4. nov.

Teksten må være redaktionen i hænde på afleveringsdagen SENEST med morgenposten

Guldborgsund

Social- og Sundhedssektoren. Zanne Bech, misbrugsterapeut og familierådgiver, fortæller om Alkoholmisbrug 29. september kl. 19 i Kikko bar, Vendsysselvej 9, Nykøbing F. Hun vil tale om alkoholisme og hvordan tackler man problemet – herunder nye behandlingsmetoder. Tilmelding er bindende og skal ske fra 6.-23. september til Gitte på tlf. 46 97 17 50. *Med venlig hilsen Social- og Sundhedssektorbestyrelsen v. Lena Havsteen*

FOA 1

Pensionist og efterlønsklubben for kommunale arbejdsledere. Programmet for efteråret er på plads: 13. september kl. 10.30 er der modeshow, hvor der bliver mulighed for at stifte bekendtskab med års-tidens nye kollektioner og farver for damer/mænd samt se nogle af klubbens medlemmer som mannequiner i de nye modeller. Der er mulighed for at prøve tøjet. Medlemmer er velkomne til at tage venner og bekendte med denne dag. 11. oktober kl. 10.30, klubbens traditionelle bankospil med 10 spil med fine præmier på 1 række og til hele pladen. 6 plader 35 kr. Medlemmer er velkomne til at tage venner og bekendte med denne dag. 8. november kl. 10.30, klubbens 31 års fødselsdagsfest fejres med sang og musik ved hjælp af musiker Arne Christensen med sin harmonika. I forbindelse med fællesspisningen er klubben vært med sildemad samt en øl eller vand og en snaps. 13. december kl. 10.30: klubbens julemøde, hvor der serveres gløgg og æbleskiver. Vi synger fællessange. Der spilles bankospil om et gavekort, og der uddeles julegaver. Alle medbringer en gave til en værdi af 30 kr. Herefter fællesspisning, hvor klubben serverer sildemad samt en øl eller vand og en snaps. Derudover spiser vi egen medbragt mad. Det er bestyrelsens og aktivitetsudvalgets håb, at programmet har din interesse og giver dig lyst til at komme og få en hyggelig dag sammen med ligestillede efterlønsmodtagere og pensionerede arbejdsledere i FOA 1. Alle ordinære møder afholdes i FOA 1's lokaler, Niveau 1, Vilhelm Thomsens Alle 9, Valby. Ved alle arrangementer er der gratis kaffe med småkager eller lignende. Efter eller under arrangementet er der fællesspisning, hvor hver især har deres mad med. Øl og vand kan købes til rimelige priser. *På bestyrelsens og aktivitetsudvalgets vegne formand Helge Koch*

Er du leder?

Læs mere på:

www.foa.dk/lederzonen

Staunings Plads 1-3,
 1790 København V.

 Telefon: 46 97 26 26
 Telefax: 46 97 23 00
 www.foa.dk
Kontortid:
 Mandag-torsdag: 8:30-16:00
 Fredag: 8:30-15:00
PenSam
 Jørgen Knudsens Vej 2,
 Postboks 282,
 3520 Farum

 Telefon: 44 39 39 39
 Telefax: 44 39 39 40
 www.pensam.dk
FOA-afdelinger:

Afd. 1:	46 97 11 00
foa1@foa.dk	
Bornholm:	46 97 33 13
bornholm@foa.dk	
Brønderslev:	46 97 10 30
broenderslev@foa.dk	
Esbjerg:	76 10 93 50
esbjerg@foa.dk	
Frederikshavn:	46 97 11 70
frederikshavn@foa.dk	
Frederikssund:	46 97 12 00
frederikssund@foa.dk	
Guldborgsund:	46 97 17 50
guldborgsund@foa.dk	
Herning:	46 97 12 60
herning@foa.dk	
Hjørring:	46 97 13 46
hjoerring@foa.dk	
Holbæk:	46 97 14 00
holbaek@foa.dk	
Holstebro:	46 97 14 14
holstebro@foa.dk	
Horsens:	46 97 14 55
horsens@foa.dk	
Kolding:	46 97 15 76
kolding@foa.dk	
KLS:	46 97 15 00
kls@foa.dk	
Køge:	46 97 16 00
koege@foa.dk	

Lillebælt:	46 97 36 10
lillebaelt@foa.dk	
Lfs:	35 44 45 46
lfs@lfs.dk	
Lolland:	46 97 30 00
lolland@foa.dk	
Mariagerfjord:	98 51 21 11
mariagerfjord@foa.dk	
Midtsjælland:	46 97 19 70
midtsjaelland@foa.dk	
Nordsjælland:	46 97 33 90
nordsj@foa.dk	
Nordvestsjælland:	46 97 14 77
nordvestsj@foa.dk	
Odense:	46 97 18 00
odense@foa.dk	
Randers:	46 97 19 00
randers@foa.dk	
Roskilde:	46 97 19 90
roskilde@foa.dk	
Silkeborg-Skanderborg:	46 97 20 20
silkeborg-skanderborg@foa.dk	
Skive:	46 97 20 80
skive@foa.dk	
Social- og Sundhedsafdelingen	
sosu@foa.dk	46 97 22 22
Svendborg:	46 97 27 27
svendborg@foa.dk	
Sydsjælland:	46 97 28 00
sydsj@foa.dk	
Sønderborg:	46 97 34 00
soenderborg@foa.dk	

Sønderjylland:	46 97 35 00
soenderjylland@foa.dk	
Thisted-Morsø:	46 97 29 00
thistedmorsoe@foa.dk	
Trafikfunktionærernes Fagforening:	46 97 28 80
trafik@foa.dk	
Varde:	75 21 01 00
varde@foa.dk	
Vejle:	75 82 52 88
vejle@foa.dk	
Viborg:	46 97 30 30
viborg@foa.dk	
Aalborg:	46 97 31 31
aalborg@foa.dk	
Århus:	89 36 66 66
aarhus@foa.dk	
Lokalkontor i Odder:	86 55 21 40

PMF-afdelinger:	
PMF afd. 1:	46 97 31 01
pmf-afd1@foa.dk	
PMF afd. 4:	43 71 66 90
pmf-afd4@foa.dk	
FOA/PMF Kbh. Syd:	46 97 28 50
kbhsyd@foa.dk	
PMF Fyn:	46 97 13 13
pmffyn@foa.dk	

ANSVARSHAVENDE:
 Gitte Hejberg, chefredaktør
 gith@foa.dk. Tlf.: 46 97 24 58.
REDAKTIONEN:
 redaktionen@foa.dk
 Finn Olsen, redaktionschef, grafiker
 fino@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 97.
 Rie Schmidt, redaktionssekretær
 ries@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 28.
 Britta Lundqvist, journalist
 brlu@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 20.
 Jette Rantorp, journalist
 jehr@foa.dk. Tlf.: 46 97 24 68.
 Merete Nielsen, journalist
 men@foa.dk. Tlf.: 46 97 25 25.
 Maj Dahl-Rasmussen, journalist
 mdr@foa.dk. Tlf.: 46 97 25 65.
 Finn Danielsen, journalist
 fida@foa.dk. Tlf.: 46 97 23 33.
 Stine Enslev Mørkeberg, journalistpraktikant
 sem@foa.dk. Tlf.: 46 97 24 19.
 Joe Anderson, grafiker.
 joe001@foa.dk, Tlf.: 46 97 23 22.
 Maja Honoré, grafiker.
 maja001@foa.dk, Tlf.: 46 97 22 57.
FORSIDEILLUSTRATION:

Niels Åge Skovbo

 Medlem af Dansk Fagpresse
 Tilsluttet Fagpressens Mediekontrol

OPLAG: 205.565/6. årgang

TRYK: Color Print A/S

ISSN: 1901-5712

REDAKTIONEN SLUTTET: 24. august

 Indlæg til '**AFDELINGER OG KLUBBER**'
 sendes til både Dorthe Møller, dorm@foa.dk
 og Mark Nixon, mlix@foa.dk
 Oktober-nummeret: 3. september
ANNONCER:

DANSK MEDIAFORSYNING

Telefon: 70 22 40 88

www.dmfnet.dk

ANNONCEFRIST:

Oktober-nummeret 13. september

UDGIVER:
 Staunings Plads 1-3,
 1790 København V

Telefon: 46 97 26 26

Telefax: 46 97 22 90

www.foa.dk · e-mail: foa@foa.dk

Dit fagblad i fire versioner

Vidste du, at dit fagblad udkommer i fire forskellige versioner?

Der er en version til hver af FOAs fire sektorer: På forsiden øverst til venstre står der, hvilken version af bladet, der er tale om.

Hvis du får en forkert version af bladet, så giv besked til din lokale FOA-afdeling, som vil sørge for at registrere dig rigtigt.

pædagogisk - nummer 07/08 - juli/august 2009

kost/service - nummer 07/08 - juli/august 2009

teknik/service - nummer 07/08 - juli/august 2009

social/sundhed - nummer 07/08 - juli/august 2009

Af **Katrine Klinken**
Foto: **Thomas Hergaard**

Gryde med løg, oksekød og tomater

Så er der mad! Varm nærende mad med både kød, sovs og grøntsager. Englænderne kalder denne slags serveringer for *a proper meal*, der betyder, at det er et rigtigt måltid. Sovs er elsket, men har også et svært image og klinger af gammeldags, fed mad. Men god sovs eller dypelse behøver ikke være fed, og den kan få mange til at spise flere kartofler og grøntsager. Maden bliver saftig og blød, og det kan være hyggeligt at spise med en ske. Gryderetten er meget velegnet til at lave i lidt større portion til to dage – en gryderet smager ofte af meget mere næste dag. Opskriften er til 4 portioner.

Tip

Rester af kartoffelmos kan gratineres. Varm mosen i et ovnfast fad, der er tildækket ved 150 grader eller i en mikrobølgeovn. Når mosen er varm drysses med

ost. Lad osten smelte og blive let gylden under varm grill i ovnen. Hvis den bliver for mørk eller branket, får den en bitter smag.

Se også www.foa.dk/opskrifter

Gryde med løg, oksekød og tomater

1 oksecuvette, flanksteak eller lille culotte, ca. 750 g
500 g skalotteløg
1 lille hvidløg, gerne friskt
2 spsk olivenolie eller rapsolie
4-5 kviste frisk timian
salt og friskkværnet peber
2 dl hvidvin, usødet ren æblemost eller vand
500 g cherrytomater eller små tomater på stilk
2 tsk olivenolie
ca. 2 spsk æbleeddike
evt. 1 tsk honning eller sukker

- Skær kødet ud i tern. Fjern evt. først et meget tykt fedtlag, men der må godt sidde lidt fedt tilbage.
- Pil skalotteløgene og skær dem i skiver. Pil hvidløgsfeddene. Steg løg og hvidløg klare i olie i en tykbundet stegegyde. Krydr med skyllede kviste timian, salt og peber. Tilsæt kødet og lad det tage farve. Tilsæt vin eller vand og dampsteg kødet ca. 50 minutter, til det er mørt.

- Skyl tomaterne og lad dem dryppe godt af. Steg tomaterne i olie på en meget varm pande. Vend tomaterne i retten og varm igennem. Smag retten til med æbleeddike, honning eller sukker og salt og peber.

Mos med persille og yoghurt

1 kg kartofler (melede)
3-4 håndfulde bredbladet persille
400 g yoghurt naturel 10 % (fast græsk type)
salt og friskkværnet peber

- Skræl kartoflerne og skær dem i stykker. Kog dem i vand uden salt ca. 20 minutter, til de er smaskmøre. Hæld kogevandet fra. Damp kartoflerne lidt tørre i gryden.
- Mos kartoflerne med et piskeris, en kartoffelpresse eller en håndmikser.
- Skyl persillen i koldt vand. Den skal være helt fri for jord. Lad den dryppe af i en sigte eller brug en salatslynge. Hak groft og vend persillen i kartoffelmosen med yoghurt. Smag til med salt og peber.

Er du rigtig klog?

Test din viden og vær med i lodtrækningen om et gavekort til Coop Danmark til en værdi af 250 kroner.

Vi trækker lod blandt de indsendere, der har svaret rigtigt på flest spørgsmål.

Alle svarene kan findes i dette nummer af *fag og arbejde*.

Send den rigtige rækkefølge af bogstaver til redaktionen@foa.dk senest den 13. september og skriv quiz i emnefeltet.

Kun medlemmer af FOA kan deltage i lodtrækningen.

Vinderen af quizen i *fag og arbejde* nr. 7/8 blev Rosa Hansen, Roskilde

1. Dit fagblad kommer fra 1. oktober til at se nyt og anderledes ud. Det får også et nyt navn. Hvad kommer det til at hedde?

- A. FOA-magasinet
- B. Fagbladet FOA
- C. FOA på farten

2. Hvornår blev sosu-hjælper Ronnie Hansen, tidligere ansat i Håndværkerhavens Hjemmepleje, interviewet af TV2 om sin tur i Nørrebro Bycenter?

- A. Samme dag
- B. Ugen efter
- C. Fire uger senere

3. I TV2s indslag om Håndværkerhavens Hjemmepleje følger de en kvindelig medarbejder, som tager hjem i arbejdstiden. Hvorfor gør hun det?

- A. Fordi hendes datter er blevet syg
- B. For hun føler sig forfulgt
- C. For at holde pause

4. Hvad råder fællestillidsrepræsentant Ellinor Sørensen sine kolleger i hjemmeplejen til at gøre, hvis de føler sig forfulgt?

- A. Ringe 114
- B. Cykle hurtigere
- C. Tage hjem

5. Hvor stor en procentdel af de ældre, der får hjemmehjælp i Københavns Kommune, er tilfredse med den hjælp de får?

- A. 66 procent
- B. 77 procent
- C. 88 procent

6. alternativ I hvilken park studerede fire dagplejere med børn underskovens krable-liv?

- A. Fælledparken
- B. Hareskoven
- C. Vigerslevparken

7. Hvor stor en andel af FOAs medlemmer bliver årligt udsat for vold eller trusler om vold på arbejdspladsen?

- A. En sjettedel
- B. En fjerdedel
- D. En tredjedel

8. Hvad skal man huske at gøre, for at have de bedste odds for at få erstatning efter voldsoffer-loven?

- A. Anmelde episoden til din lokalafdeling
- B. Anmelde episoden til politiet
- C. Anmelde episoden til fællestillidsrepræsentanten

9. Støtten til voksne, der går på efter- eller videreuddannelse, ændres i 2012. Før svarede støtten til 100 procent af dagpengesatsen – hvad sættes den ned til?

- A. 80 procent
- B. 60 procent
- C. 40 procent

10. FOAs afdelinger har formuleret nogle løfter om den service, de kan give dig. Hvor mange løfter er der tale om?

- A. Syv
- B. Ni
- C. Elleve

Afsender:

FOA
FAGOGARBEJDE

Stauings Plads 1-3
1790 København V

41007 fag og arbejde

praxis®

... gør din dag behagelig

Spar op til 25% på populære modeller

Funktionel og let kvalitet

Letvægts softshell jakker med høj funktionalitet.

Tre-lags softshell tech-kvalitet med membran, der er åndbar, vind- og vandafvisende. Slidstærk overflade med en let mesh-underside og mange praktiske lommer.

2 stk.
softshell jakker
Kun kr. 700,-

Model 98859
Dame jakke med taljering
S - 3XL

kr. 399,-

Grøn

Sort

Rød

Lysblå

Hvid

Lilla

Model 98858
Unisex jakke
S - 3XL

kr. 399,-

Perfekt pasform

Dame T-shirt med 3/4 ærmer og talje-ring. Super behagelig kvalitet med stretch i 92% bomuld og 8% Lycra. Holder faconen, selv efter mange vask.

Sort

Hvid

Lilla

Model 98591
Dame t-shirt med 3/4 ærmer
XS - 3XL

kr. 149,-

2 stk. kr. 250,-

Sort

Hvid

Model 23302

Super behagelig unisex buks i blød microfiber med to skrålommer, to små lår-lommer samt to baglommer. Velcro i taljen til regulering. Indvendigt netfor.

kr. 329,-

Frit valg
2 stk.
kun kr. 500,-

Model 25180 - Monaco

Sandaler til damer og herrer med velcrolukning.

Kvalitet: Imiteret skind med inderlås af ruskind.

Farve: Sort - Hvid

Størrelse: 36 - 46

kr. 299,-

Model 25150 - Dublin

Sportssko til damer med elastik-lukning og lille hæl.

Kvalitet: Imiteret skind

Farve: Hvid/grå

Størrelse: 36 - 42

kr. 299,-

Miks som du vil! - Du kan frit vælge mellem alle varerne på siden og får selvfølgelig rabat på alt - bare du bestiller minimum 2 dele i alt. (Ved valg af T-shirts gælder minimum 3 stk. i alt)
Tilbudet gælder til 30.09.2010 og du har fuld retur- og bytteret i 30 dage.

Bestil og se hele kollektionen på 97 12 82 82 eller www.praxiswear.dk

Praxis A/S
Hammershusvej 16 i
DK-7400 Herning

FOA 09/2010

www.sp3.dk